

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Bakalářská práce

Atlas rozvoje území svazku obcí Budějovicko - sever

Vypracovala: Gabriela Trnková
Vedoucí práce: Mgr. Martin Blažek

České Budějovice 2015

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Zároveň prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 4. května 2015

.....

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Martinu Blažkovi a konzultantům Mgr. Vojtěchu Blažkovi a Mgr. Janu Dvořákovi za cenné připomínky a rady, které mi ochotně poskytli při zpracování této práce.

Anotace

TRNKOVÁ, G. (2015): Atlas rozvoje území svazku obcí Budějovicko - sever. Bakalářská práce. Katedra geografie, Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice, 57 s.

Bakalářská práce je zaměřena na návrh atlasu rozvoje území svazku obcí Budějovicko - sever. Cílem práce je vytvořit koncepci atlasu regionálního charakteru, který bude vystihovat socioekonomické a fyzickogeografické aspekty daného mikroregionu, v souladu s rozvojem území a potřebami místních samospráv. Před samotným zpracováním návrhu atlasu je pozornost věnována zejména komplexní geografické analýze daného území, která poskytuje stěžejní informace o stavu území a možnostech jeho rozvoje, jež budou hlavním zdrojem pro vytvoření obsahu jednotlivých témat atlasu. Součástí návrhu atlasu je několik ukázkových mapových listů.

Klíčová slova

Svazek obcí, mikroregion, rozvoj území, Budějovicko - sever, atlas.

Annotation

TRNKOVÁ, G. (2015): The atlas of development area of the association of municipalities Budějovicko - sever. Bachelor thesis. Department of geography, Faculty of Education, University of South Bohemia in České Budějovice, České Budějovice, 57 p.

Bachelor's thesis is focused on draft of atlas of development area of microregion Budweis - north. Purpose of thesis is create concept of regional character atlas, which will demonstrate socioeconomic and physicogeographical aspects of microregion, in comply with area development and needs of local administrations. Before own draft processing is attention focused to complex geographical analysis of area which provide major information about area condition and options of development which will be major source to create content of parts of atlas. Part of atlas draft will be several exemplary map lists.

Key words

Association of municipalities, microregion, area development, Budějovicko - sever, atlas.

OBSAH

1 ÚVOD.....	8
2 CÍLE PRÁCE	9
3 POUŽITÁ LITERATURA A OSTATNÍ ZDROJE.....	10
3.1 Odborná literatura	10
3.2 Internetové a ostatní zdroje.....	11
4 METODIKA ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	12
5 GEOGRAFICKÁ DATA ZÍSKATELNÁ PRO ÚZEMÍ MIKROREGIONU.....	14
5.1 Fyzickogeografická data	14
5.2 Socioekonomická data	16
6 GEOGRAFICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ MIKROREGIONU	17
6.1 Základní charakteristika.....	17
6.2 Fyzickogeografická charakteristika	17
6.2.1 Rozloha a poloha.....	17
6.2.2 Geologické a geomorfologické poměry	18
6.2.3 Hydrologie.....	18
6.2.4 Půdní fond	19
6.2.5 Klima.....	20
6.2.6 Biogeografie	20
6.2.7 Ochrana přírody.....	21
6.3 Socioekonomická charakteristika	22
6.3.1 Obyvatelstvo.....	22
6.3.2 Občanská a technická vybavenost a sociální služby	24
6.3.3 Ekonomické údaje	25
6.3.4 Vyjíždka za prací	26
6.3.5 Doprava	27
6.3.6 Památky a cestovní ruch.....	28
6.4 Rozvoj území	29
6.5 Problémy mikroregionu	31
6.6 SWOT analýza	31
7 TEORIE TVORBY TEMATICKÝCH MAP.....	33

7.1 Tematická kartografie	33
7.1.1 Mapy a atlasy	33
7.1.2 Kompoziční prvky	33
7.1.3 Kartografické zásady	34
7.1.4 Grafické metody	35
7.2 Geografické informační systémy	36
8 REGIONÁLNÍ ATLASY A JEJICH HODNOCENÍ.....	37
8.1 Hodnocení atlasové tvorby	37
8.2 Vydané regionální atlasy.....	37
9 NÁVRH ATLASU	39
9.1 Základní východiska	39
9.2 Formát a grafická stránka atlasu	39
9.3 Obsahová stránka atlasu.....	40
9.3.1 Úvodní strany	40
9.3.2 Mikroregion Budějovicko - sever	40
9.3.3 Příroda	41
9.3.4 Obyvatelstvo a trh práce.....	42
9.3.5 Doprava	44
9.3.6 Kultura a cestovní ruch	45
9.3.7 Rozvoj území.....	46
9.3.8 Závěrečná strana.....	47
10 ZÁVĚR.....	48
11 ZDROJE	50
SEZNAM PŘÍLOH	57
PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Jak již z názvu této práce vyplývá, bude se zabývat návrhem atlasu rozvoje obcí sdružených do svazku měst a obcí zvaném Budějovicko - sever. Z právního hlediska se jedná o zájmové sdružení obcí a bylo založeno již v roce 2001. V současné době sdružuje 14 měst a obcí, které se od sebe velmi liší ať už rozlohou, hustotou zalidnění, demografickou strukturou, ale i přírodním potenciálem a s ním spojeným využitím půdy. Společným rysem je jejich relativní blízkost ke krajskému městu České Budějovice, která přináší specifické dopravní napojení, ekonomické možnosti a ovlivňuje i demografické ukazatele v území.

Toto území jsem si vybrala, protože jej dobře znám a myslím si, že by bylo užitečné vytvořit přehledný atlas zachycující potenciál území i jeho nedostatky a příležitosti pro jeho rozvoj. Atlas by sloužil zejména správě svazku obcí, jeho obyvatelům, ale i návštěvníkům, kterým by zajímavou formou území přiblížil.

Téma práce jsem si vybrala také z důvodu zájmu o kartografii a především o geografické informační systémy a s nimi spojené možnosti tvorby mapových výstupů. Právě dostatečná znalost těchto možností a souvisejících zákonitostí tvoří v kombinaci s orientací v problematice daného území klíčové aspekty pro vytvoření zajímavého a prakticky využitelného atlasového díla.

V současné době není mnoho podobných atlasů zachycujících regionální charakteristiky. Vznikají zejména na úrovni krajů, na úrovni mikroregionů však zatím vzniklo pouze několik děl. Podle mého názoru může být takový atlas vhodnou součástí koncepčních nástrojů regionálního rozvoje a věřím, že i výsledky této práce najdou v podobném směru své praktické využití.

2 CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem této práce je vytvoření návrhu atlasu rozvoje území svazku obcí Budějovicko - sever. Tento návrh by měl vycházet z poznatků od místních samospráv a z komplexní geografické analýzy území, která je dalším cílem této práce. Měla by zachytit současné fyzickogeografické a socioekonomické charakteristiky mikroregionu i jejich vývoj a poukázat na význam blízkosti krajského města České Budějovice. Součástí bude i definování problémových oblastí v území, na něž by se měl mikroregion zaměřovat, a také přehled oblastí, na které se mikroregion již dlouhodobě orientuje v rámci své strategie rozvoje území. Shrnutím a zhodnocením celé geografické analýzy bude SWOT analýza, jejímž úkolem je vystihnout slabé a silné stránky mikroregionu, možné příležitosti a hrozby. Samotný návrh atlasu by pak měl být stanoven tak, aby reprezentoval potenciál mikroregionu, ale i poukázal na jeho nedostatky, jež je třeba v rámci rozvoje území eliminovat. Oběma těmito cílům bude předcházet vytvoření přehledu geografických dat získatelných pro území mikroregionu, která následně budou využita právě pro zmiňovanou geografickou analýzu i pro samotnou tvorbu atlasu.

Dalším podstatným cílem této práce je vypracování ukázkových listů atlasu. Mapové výstupy v ukázkových listech by měly být vytvořeny v souladu se všemi kartografickými zásadami a zpracovány zajímavou formou za využití různých kartografických metod.

Neméně důležitým cílem je také shromáždění a prostudování již vzniklé regionální atlasové tvorby, která bude sloužit pro inspiraci jak k obsahovému, tak kartografickému zpracování návrhu atlasu a ukázkových listů.

Dílním cílem této práce je ověřit vlastní předpoklady, které vznikly na základě zjištění základních informací o mikroregionu, a které také vycházejí z obecných územních vztahů mezi velkým spádovým sídlem a jeho okolními sídly. První předpoklad se týká rozvoje mikroregionu, jež se podle mého názoru bude zaměřovat na možnosti rozvoje cestovního ruchu, zejména za pomoci rozšiřování a udržování sítě cyklostezek, neboť tato forma turistiky má v mikroregionu velký potenciál. Druhý předpoklad vychází z polohy mikroregionu vůči krajskému městu České Budějovice. Předpokládám, že vzhledem k poloze „funguje“ oblast jako suburbium Českých Budějovic. Krajské město bude dlouhodobě nejčastějším cílem dojížděky za prací a bude tam také směřováno nejvíce spoju hromadné dopravy, přičemž počet spojů se bude snižovat s rostoucí vzdáleností od města.

3 POUŽITÁ LITERATURA A OSTATNÍ ZDROJE

3.1 Odborná literatura

Ke zpracování této práce byly použity dva tematicky odlišné typy literatury. Prvním z nich je literatura věnující se charakteristice území, především fyzickogeografické, neboť aktuální socioekonomické údaje jsou dostupné zejména na internetu. Druhým typem je literatura zabývající se kartografií, geografickými informačními systémy a tvorbou map.

V první řadě byla tedy použita literatura k fyzickogeografické charakteristice území. Geomorfologické a geologické poměry byly zpracovány s pomocí publikací od Stanislava Chábery (1982, 1998). V nich se věnuje především geologické stavbě a geologickým zajímavostem jižních Čech a také přehledně popisuje jednotlivé geomorfologické jednotky až do úrovně podcelků. Při zpracování biogeografických poměrů bylo nejužitečnější rozsáhlé dílo od Martina Culka (1996), kde vymezuje jednotlivé bioregiony na území České republiky a charakterizuje jejich polohu, reliéf, podnebí, složení půdy, biotu i ochranu přírody. Ochranou přírody Českobudějovicka se ve své knize zabývá Josef Albrecht (2003). Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny (dále jen AOPK ČR) vydal několik velmi rozsáhlých a podrobných publikací zabývajících se ochranou přírody, z nichž jedna je věnována právě oblasti Českobudějovicka.

Pro seznámení se s jednotlivými obcemi mikroregionu jsem využila dílo od Daniela Kováře (2008) „Českobudějovicko. II., Pravý břeh Vltavy“. Tato kniha popisuje historii, pamětihodnosti, vývoj a zajímavosti jednotlivých obcí nacházejících se po pravém břehu řeky Vltavy.

Dále jsem pracovala s literaturou týkající se kartografie, geografických informačních systémů, ale i rozvoje území. Mezi takové patří například publikace autorů Mikulíka, Voženíka, Vaishara a kol. (2008), s jejíž pomocí byla zpracována kapitola 5. V ní se zabývají studiem rozvoje regionů a mimo jiné poskytují podrobný přehled o geoinformačních databázích fyzickogeografického i socioekonomického prostředí. Sloužila také k inspiraci přímo pro zpracování návrhu atlasu, neboť obsahuje podobný návrh pro území Jihomoravského kraje a města Brna.

Kapitola věnující se teorii tvorby map vznikla zejména za pomoci tvorby Víta Voženíka (1999) a Jaromíra Kaňoka (1999). Nejvíce však byla využita jejich společná publikace z roku 2011, která se zabývá metodami tematické kartografie. Jsou zde informace podobné jako v jejich předchozích publikacích zaměřených na tematickou

kartografii, avšak celá kniha je zpracovaná modernější a zajímavější formou. Navíc je mimo jiné doplněna o kapitolu týkající se organizace tvorby tematických atlasů, která je pro tuto práci také velmi přínosná.

Pro získání základních informací o geografických informačních systémech jsem využila skriptum od Petra Rapanta (2005), které je jednou z mnoha jeho publikací zaměřených na geoinformační technologie a poskytuje jejich základní přehled a možnosti využití.

3.2 Internetové a ostatní zdroje

Internetové zdroje jsem využila jak pro geografickou charakteristiku, tak i pro tvorbu map pomocí WMS. Nejvíce přínosným zdrojem byl Český statistický úřad (dále jen ČSÚ), konkrétně regionální statistiky v podobě databáze Městské a obecní statistiky, územně analytické podklady a výsledky Sčítání lidu, domů a bytů (dále jen SLDB). Mezi použité zdroje patřily také zejména servery AOPK ČR, Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka (dále jen VÚV TGM), Centrály cestovního ruchu CzechTourism, Integrovaného dopravního systému (dále jen IDOS), České informační centrály životního prostředí (dále jen CENIA), České geologické služby (dále jen ČGS), Ředitelství silnic a dálnic (dále jen ŘSD ČR) a další. Tyto zdroje budou podrobněji rozebrány v následující kapitole v souvislosti s daty získatelnými pro území mikroregionu.

Dalším významným zdrojem informací byla samotná správa svazku obcí Budějovicko - sever. Místopředseda svazku mi poskytl cenné informace týkající se jeho fungování, rozvoje a priorit, též jsem získala dokument o strategii rozvoje území a databanku projektů jednotlivých členských obcí.

4 METODIKA ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Prvním krokem při zpracovávání této práce bylo vyhledání a shromáždění literatury zabývající se jak řešeným územím, tak tematikou kartografie a geografických informačních systémů. V první řadě bylo také nutné nastudovat základní a aktuální informace o mikroregionu, jež jsou dostupné zejména na internetových stránkách mikroregionu Budějovicko - sever, na stránkách jednotlivých členských obcí a na stránkách Českého statistického úřadu. Dalším krokem bylo stanovení cílů této práce, které vyplývají z jejího názvu a zadání. Zároveň jsem na základě zjištěných informací stanovila předpoklady, jakým směrem se bude mikroregion v rámci svého rozvoje ubírat a jakou roli hraje území ve vztahu k Českým Budějovicím.

Následuje zpracování jednotlivých kapitol, které svým obsahem směřují k naplnění jednotlivých cílů. Je účelné nejdříve zpracovat kapitolu věnující se geografickým datům získatelným pro dané území, neboť přehled zdrojů těchto dat a samotná data jsou přímo využitelná pro návrh a případné sestavení atlasu. Podobně tomu tak je i v rámci další kapitoly 6, která se bude zabývat geografickou analýzou území. Ke zhodnocení a shrnutí informací o mikroregionu bude v závěru kapitoly využita SWOT analýza, jež představuje jednu ze stěžejních východisek při návrhu atlasu.

Metodice tvorby map a hodnocení atlasových děl budou věnovány samostatné kapitoly 7 a 8. Záměrně budou zařazeny až před samotným návrhem atlasu, neboť poskytnou teoretickou základnu pro nadcházející ryze praktickou část. Kapitola 8 navíc bude obsahovat přehled o dosud vydaných hlavních atlasových dílech regionálního charakteru.

Kapitola 9 již bude zaměřena na hlavní cíl práce, tedy na samotný návrh atlasu. Jeho konečný obsah byl vytvořen na základě poznatků z geografické analýzy, zejména ze SWOT analýzy, a byl upraven podle návrhů místopředsedy svazku obcí. Jedním z důležitých kroků bylo právě zkontaktovat správu mikroregionu a přizpůsobit návrh atlasu jejím potřebám. Komunikace s místopředsedou svazku P. Kašpárkem probíhala nejdříve prostřednictvím elektronické komunikace a poté při osobním setkání. Při osobním rozhovoru jsem již měla připravený prvotní návrh, který vycházel z doposud zjištěných informací a z předběžné SWOT analýzy. S jednotlivými tématy zahrnutými v atlasu místopředseda svazku souhlasil a v jeho spolupráci byl obsah jednotlivých témat dále zkonkretizován. Podle jeho požadavků a připomínek by měl být atlas zpracován atraktivní formou pro případné běžné uživatele z řad veřejnosti.

Na tuto kapitolu pak přímo navazuje vytvoření ukázkových listů atlasu. Mapové výstupy budou zpracovány zejména v prostředí ArcMap, jež je součástí programu ArcGIS 10.1 od Esri. Využijí především dat z databáze ArcČR 500 verze 3.0 a také různých webových mapových služeb (dále jen WMS). Grafická stránka atlasu bude vytvořena v grafických editorech PhotoFiltre, Malování a v aplikaci PowerPoint v rámci MS Office.

5 GEOGRAFICKÁ DATA ZÍSKATELNÁ PRO ÚZEMÍ MIKROREGIONU

5.1 Fyzickogeografická data

Fyzickogeografická data poskytuje mnoho institucí, ať už státních nebo soukromých. V následujícím stručném přehledu jsou vybrány nejvýznamnější zdroje dat, především takové, které poskytují geografická data přímo využitelná pro zpracování mapových výstupů. Velké množství různých dat poskytuje zejména digitální vektorová databáze ArcČR 500, jejímž poskytovatelem je společnost ARCDATA Praha.

Geologie

Největším poskytovatelem dat pro území celé České republiky je Česká geologická služba. Jedná se o státní organizaci, jejímž hlavním účelem je výkon geologické služby. Poskytuje data online prostřednictvím mapového serveru, v podobě WMS i tištěné mapy na objednání. V rámci WMS nabízí velké množství map různých měřítek. Jedná se například o Geologickou mapu České republiky 1:500 000, Mapu kvartérního pokryvu 1:500 000 a Regionálně geologické schéma České republiky 1:2 500 000. Dále poskytuje mapy týkající se hydrogeologie, nerostných surovin, důlních děl, inženýrské geologie, geofyziky či geochemie (ČSG).

Georeliéf

Základní informace o reliéfu jsou v mapové podobě dostupné v archivu Ústavu geoniky AV ČR v Brně. Zde jsou také uloženy mapy typů reliéfu a podrobné geomorfologické mapy (Mikulík, Voženílek, Vaishar 2008). Na mapovém serveru AOPK ČR je pak online dostupná mapa geomorfologického členění, kterou lze získat i v podobě WMS. Zde je také k dispozici například mapa stínovaného reliéfu a střední nadmořské výšky. Data o reliéfu poskytuje také Český úřad zeměměřičský a katastrální (dále jen ČÚZK) prostřednictvím Základní báze geografických dat (dále jen ZABAGED). Tento digitální model území České republiky je tvořen 123 typy geografických objektů zařazených do polohopisné nebo výškopisné částí ZABAGED, přičemž výškopisná část obsahuje trojrozměrně vedené prvky terénního reliéfu (ČÚZK).

Půda

Významným zdrojem dat o půdě je Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (dále jen VÚMOP, v.v.i.). Na svém geoportálu SOWAC GIS nabízí k nahlédnutí pomocí

mapového serveru mnoho zajímavých map zobrazující například ohrožení půd větrnou či vodní erozí. Na tomto portálu lze najít také základní informace a půdní charakteristiky podle kódu BPEJ (bonitovaná půdně ekologická jednotka). Půdní mapu České republiky 1:250 000 podle taxonomického klasifikačního systému půd poskytuje online i v podobě WMS CENIA na geoportálu INSPIRE. Na stránkách ČGS je také dostupná Půdní mapa 1:1 000 000. Základní informace o půdě poskytuje zejména ministerstvo životního prostředí.

Ovzduší a klima

Velkým zdrojem dat o ovzduší a jeho znečištění je zejména Český hydrometeorologický ústav (dále jen ČHMÚ). Mapové výstupy z dat ČHMÚ jsou dostupné na geoportálu INSPIRE online i v podobě WMS. Najdeme zde mapy území s překročenými imisními limity či mapy celkových emisí znečišťujících látek. Data o klimatu a klimatickém členění jsou dostupná například na mapovém serveru AOPK ČR a CENIA. Zajímavou online aplikací jsou Mapy podnebí Česka v prostředí Google Maps.

Vodstvo

Evidenci vodních toků, vodních nádrží, odběrů povrchových a podpovrchových vod a dalších oblastí má na starosti ministerstvo zemědělství. Na evidenci dat o vodstvu se také podílí ministerstvo životního prostředí, které zajišťuje správu informačního systému pro evidenci například hydrologických rajonů, vodních útvarů, ochranných pásem vodních zdrojů citlivých a zranitelných oblastí či záplavových oblastí. Mapy zobrazující data z těchto evidencí jsou dostupné online zejména na geoportálu INSPIRE. Významným zdrojem dat je také hydrologický informační systém Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, jež je zřízený ministerstvem životního prostředí. Činností tohoto ústavu vznikla také digitální báze vodohospodářských dat (DIBAVOD), jejíž objekty jsou ke stažení ve formátu shapefile. Lze tak získat mapy základních jevů povrchových a podpovrchových vod, chráněných území, záplavových území atd.

Biota

Největší geodatabázi údajů o biotě spravuje AOPK ČR. Jedná se například o informace o chráněných územích, fytogeografických oblastech, biogeografickém členění, o výskytu památných stromů a mnoho dalších. Mapy jsou opět dostupné v podobě WMS i online na mapovém serveru AOPK ČR.

5.2 Socioekonomická data

Socioekonomická data jsou dostupná zejména v různých databázích Českého statistického úřadu, ale i dalších institucí. Různá data (zejména o sídlech a dopravě) poskytuje též databáze ArcČR 500. V tomto přehledu jsou shrnuty významné zdroje těchto dat podle hlavních socioekonomických oblastí.

Obyvatelstvo

Největší databází dat o obyvatelstvu disponuje bezesporu ČSÚ. ČSÚ jakožto ústřední správní orgán statistické služby získává a zpracovává údaje pro statistické účely. Jednou za 10 let provádí sčítání lidu, domů a bytů, jehož výstupy poskytují komplexní data nejen o obyvatelstvu. Ve veřejné databázi ČSÚ lze najít data o počtu obyvatel, věkové struktuře, vzdělanostní struktuře atd. Pro zpracování informací o území na mikroregionální úrovni poslouží také Městská a obecní statistika, která poskytuje podrobné údaje o jednotlivých obcích. ČSÚ také vydal Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005. Jedná se o ucelené dílo obsahující přehled o počtu obyvatel a domů v obcích již od roku 1869.

Podobná data jako ČSÚ jsou dostupná též na webových stránkách Regionálního informačního servisu spravovaného Centrem pro regionální rozvoj.

Ekonomika

Největším poskytovatelem ekonomických dat je také ČSÚ. Z veřejné databáze lze získat data například o ekonomicky aktivním obyvatelstvu, jeho věkové struktuře, o nezaměstnanosti, zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích hospodářství či o počtu podnikatelských subjektů. Data o nezaměstnanosti a počtu ekonomicky aktivních zveřejňuje na svém integrovaném portálu Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Doprava

V oblasti dopravy je hlavním poskytovatelem dat ŘSD ČR. Zpracovává mapy silniční a dálniční sítě pro celou ČR i pro jednotlivé kraje a okresy. Zajišťuje také pravidelné sčítání dopravy (jednou za 5 let), které poskytuje data zejména o intenzitě dopravy včetně mapových výstupů. Poskytovatelem dat o železniční dopravě je Správa železniční dopravní cesty, přičemž data jsou publikována na serveru Českých drah.

Cestovní ruch

ČSÚ zveřejňuje také některá data o cestovním ruchu, například o ubytovacích kapacitách, počtu návštěvníků či počtu přenocování. Další data poskytuje Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism a regionální centrály cestovního ruchu.

6 GEOGRAFICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ MIKROREGIONU

6.1 Základní charakteristika

Svazek měst a obcí mikroregionu Budějovicko - sever byl založen 24. 8. 2001, kdy se 7 obcí spojilo za účelem koordinace práce v oblasti cestovního ruchu, dopravy, přeshraniční spolupráce, regionálního rozvoje, sociální infrastruktury, správy majetku, vodního hospodářství a životního prostředí a jeho ochrany (Budějovicko - sever). Z právního hlediska se jedná o zájmové sdružení obcí podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. V roce 2003 a 2004 byl svazek rozšířen o dalších 5 obcí a v současné době má již 14 členů, kterými jsou Adamov, Borek, Hlincová Hora, Hluboká nad Vltavou, Hrdějovice, Hosín, Hůry, Chotýčany, Libníč, Rudolfov, Ševětín, Úsilné, Vitín a Vráto (viz příloha 1), přičemž Hluboká nad Vltavou a Rudolfov mají status města, Ševětín status městys, ostatní sídla mají status obec. Většina obcí má díky blízkosti Českých Budějovic zpravidla příměstský charakter, vzdálenější obce si ponechávají venkovský ráz. Svazek obcí má sídlo na Borku a jeho současným předsedou je Jaroslav Novák.

Území spadá do působnosti Místní akční skupiny Hlubocko - Lišovsko (zájmové území MAS je tvořeno dvěma mikroregiony - Lišovsko a Budějovicko - sever), která v posledních letech významně ovlivňuje financování, čerpání dotací a uskutečňování projektových záměrů obcí vedoucích k rozvoji území. Jedná se o obecně prospěšnou společnost, jež byla založena v roce 2004.

6.2 Fyzickogeografická charakteristika

6.2.1 Rozloha a poloha

Mikroregion se nachází v centrální části Jihočeského kraje, v okrese České Budějovice. Všechny obce pak zároveň spadají do SO ORP České Budějovice a tvoří 19,3 % rozlohy jeho území (viz příloha 2). Jak již název mikroregionu napovídá, rozkládá se severně od krajského města České Budějovice a jeho plocha zaujímá 178 km². Více než polovinu území pak tvoří město Hluboká nad Vltavou (91 km²), nejmenší rozlohu má obec Adamov (1 km²). Většina obcí leží v blízkosti Českých Budějovic, což významně ovlivňuje celý mikroregion. Nejbližší leží obec Vráto (přibližně 4,6 km), nejbližší je městys Ševětín (17 km). Územím Hluboké nad Vltavou protéká řeka Vltava a všechny obce mikroregionu se nacházejí po jejím pravém břehu.

6.2.2 Geologické a geomorfologické poměry

Území mikroregionu je součástí rozsáhlého Českého masivu a jeho nejstarší části moldanubika. Je složeno z krystalických hornin, přičemž největší rozšíření zde mají metamorfované horniny moldanubika, zejména pararuly, migmatity, granulity a různě velké masivy ortorul. Do území mikroregionu významně zasahuje také Třeboňská a Budějovická pánev, tvořené křídovými sedimenty (Chábera 1998).

V jižní až jihovýchodní části mikroregionu se nacházejí významné rudní výskyty. Pásmo naleziště rud se označuje jako Rudolfovský rudní revír a v rámci mikroregionu zasahuje do území obcí Hůry, Libníč, Adamov, Rudolfov a Hlincová Hora. Na těchto územích se v minulosti těžily zejména ušlechtilé stříbrné rudy (Chábera 1982).

Geomorfologicky spadá území do hercynského systému, provincie Česká vysočina, konkrétně do Česko-moravské subprovincie. Do území zasahují geomorfologické oblasti Jihočeské pánve a Středočeská pahorkatina. Téměř polovinu území vyplňuje na severu Táborská pahorkatina, která se rozkládá po obou březích Vltavy. Významným bodem této oblasti je Baba (570 m n. m.), nacházející se severozápadně od obce Vítín, známá slovanským mohylovým pohřebištěm (Demek, Mackovčín a kol. 2006). Jihozápadní okraj území tvoří plochý reliéf Českobudějovické pánve s nadmořskou výškou 380-400 m n.m. Do jižní a východní části území zasahuje svým okrajem Třeboňská pánev.

Většina obcí mikroregionu zasahuje svým územím do Lišovského prahu, který od sebe geomorfologicky odděluje Českobudějovickou a Třeboňskou pánev. Nadmořská výška obcí nacházejících se na území Lišovského prahu se pohybuje v rozmezí 460-550 m n. m. Nejvyšším bodem je Baba (583 m n. m.) v blízkosti Adamova, nejnižší místo pak dosahuje výšky 367 m n. m. (Chábera 1998).

6.2.3 Hydrologie

Jediným významným tokem na území je řeka Vltava protékající středem města Hluboká nad Vltavou. Celé území mikroregionu spadá do jejího povodí a délka řeky na území mikroregionu je přibližně 20 km. Mezi menší toky patří levostranné přítoky Vltavy Bezdrevský potok a Munický potok a několik pravostranných přítoků - Budáček, Líšnický potok, Kozlovský potok, Opatovická stoka a Kyselá voda, do které v Libníči ústí Dobrá voda a u Hrdějovic Rudolfovský potok, který v Rudolfově navazuje na potok Čertík.

Jedinou vodní nádrží na území je vodní nádrž Hněvkovice (233 ha) na řece Vltavě, která pokračuje severně i mimo území Hluboké nad Vltavou, kde se nachází i Hněvkovická

přehrada. Celé vodní dílo Hněvkovice bylo primárně vybudováno jako zdroj vody pro elektrárnu Temelín, je však využíváno i pro rekreační a rybářské účely (Povodí Vltavy).

Významná je v mikroregionu soustava rybníků, zejména těch hlubockých. Celkem se na území mikroregionu nachází 288 ha rybníků, z nichž 233 ha leží na území Hluboké nad Vltavou (VÚV TGM). Mezi ty nejvýznamnější patří Munický rybník (108 ha), rybník Naděje, Velký Zvolenov, Blatenský rybník a Návesní rybník. Většina rybníků na území Hluboké nad Vltavou je v soukromém vlastnictví (Rybářství Hluboká s.r.o.) a slouží k chovu ryb a související výrobě. Další větší soustava rybníků se nachází na území Hlincové Hory, největší z nich je rybník Mrhal (7,2 ha), který slouží k rekreaci, a Bendík (6,7 ha). Na území Rudolfova se nachází dva větší rybníky - Kačer a Královský rybník, spojené Rudolfovským potokem. Větší rybníky najdeme také v Ševětíně, například rybník Stojčín, Žďárský a Dubenský rybník, jež jsou intenzivně využívány k chovu ryb (Křivánek, Němec, Kopp 2012). Na území Hrdějovic se nachází vodní plocha o velikosti 1,5 ha vzniklá po těžbě písku, která aktuálně slouží ke sportovnímu rybaření. Menší vodní plochy a rybníky (do 2 ha) se nachází ve všech obcích mikroregionu a většinou se nevyužívají k žádným hospodářským ani rekreačním účelům, mají spíše jen krajinnotvorný význam.

6.2.4 Půdní fond

Co se týče půdního fondu, celých 44 % z celkové rozlohy mikroregionu tvoří lesní půda, na Hosíně a Hluboké nad Vltavou tvoří více než polovinu jejich území. Druhou největší složkou je zemědělská půda, která tvoří 42,3 % rozlohy, z toho necelých 70 % tvoří orná půda a 26 % trvalé travnaté porosty. Zahrady a ovocné sady jsou zastoupeny minimálně, vinice a chmelnice nenajdeme na území vůbec. V absolutním vyjádření je nejvíce zemědělské půdy na Hluboké nad Vltavou (3 022 ha), v relativním v obci Vrátó (75,8 %). Vodní plochy zaujímají 4 % rozlohy mikroregionu, zastavěné plochy činí pouze 1,4 % rozlohy (ČSÚ).

Pro zjištění zátěže území díky jeho využívání člověkem se využívá tzv. koeficient ekologické stability (dále jen KES). Koeficient je (dle ČSÚ) definován jako podíl ekologicky příznivých ploch, resp. druhů pozemků (tj. chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesní půdy, vodní plochy) a ploch zatěžujících životní prostředí (orná půda, zastavěné plochy, ostatní plochy). Nejhuře jsou na tom v tomto ohledu obce Vrátó, Hrdějovice a Hůry, jejichž KES se pohybuje v hodnotách 0,1-0,3, což je klasifikováno jako „území nadprůměrně využívané se zřetelným narušením přírodních struktur“ (Maier a kol. 2012, s 118). V těchto obcích tvoří většinu rozlohy orná půda.

Nejlepších hodnot KES v rámci mikroregionu naopak dosahuje obec Hosín (2,91) a Hlincová Hora (2,56). Zde se jedná o poměrně vyváženou krajinu, neboť v případě Hosína zaujímají více než polovinu jeho rozlohy lesy a v případě Hlincové Hory je mimořádně zastoupen podíl trvalých travnatých porostů a poměrně vysoký podíl vodních ploch (tedy ekologicky příznivých ploch). Ostatní obce mají hodnotu KES v rozmezí 0,3-1, jejich území jsou tedy intenzivně využívána, a to zejména zemědělskou výrobou (Maier a kol. 2012). Průměrná hodnota KES v mikroregionu je 0,5, zatímco v celém SO ORP České Budějovice je 1,03, což značí, že území mikroregionu je v rámci SO ORP poměrně dost využíváno a přeměněno člověkem (ČSÚ).

6.2.5 Klima

Dle Quittovy klasifikace podnebí spadá území mikroregionu do mírně teplé oblasti. Většina území leží v klimatické jednotce MW 7, pro níž je typické normálně dlouhé a mírně suché léto, mírné jaro, mírně teplý podzim a mírná, mírně suchá a normálně dlouhá zima s krátkým trváním sněhové pokrývky. V nižších nadmořských výškách Českobudějovické pánve do území mikroregionu zasahuje klimatická jednotka MW 10 charakteristická dlouhým, teplým létem, mírně teplým jarem i podzimem, krátkou velmi suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky. Oblast údolí řeky Vltavy spadá převážně do jednotky MW 11, což je nejteplejší klimatická jednotka v rámci mírně teplých oblastí. V oblasti Lišovského prahu do jihovýchodní části regionu nepatrně zasahuje chladnější jednotka MW 4, pro kterou platí krátké, ale mírné léto a normálně dlouhá a mírně teplá zima (Květoň, Voženílek 2011).

Co se týče teplot a srážek, průměrný roční úhrn srážek činí 550-600 mm, v oblasti vystupujícího Lišovského prahu až 600-650 mm. Průměrná roční teplota vzduchu činí 7-8°C, v nižších polohách Českobudějovické pánve 8-9°C (Tolasz a kol. 2007).

6.2.6 Biogeografie

Z biogeografického hlediska náleží území do rozsáhlé provincie střeoevropských listnatých lesů a do hercynské podprovincie. Není však jednoduché mikroregion vymezit v rámci biogeografických charakteristik, neboť se rozkládá na území čtyř bioregionů a každý zahrnuje odlišné krajiny a je charakteristický identickou vegetační stupňovitostí.

Více než polovina mikroregionu se nachází v Bechyňském bioregionu, který do území zasahuje ze severu. Převažuje zde 4. bukový vegetační stupeň, v údolí Vltavy pak 3. dubovo-bukový stupeň. Bioregion jinak nemá příliš výraznou biotu, mezi významné druhy

patří ježek západní, ropucha krátkonohá či rak kamenáč, z flóry pak například chrpa chlumní a řebříček vratičolistý.

Do území obcí Úsilné, Vráto, Hrdějovice a Hluboká nad Vltavou zasahuje především Českobudějovický bioregion. Na rozdíl od sousedních bioregionů je typický biotou dubojehličnaté varianty 4. vegetačního stupně s ostrovy 3. dubovo-bukového stupně, úplnou absencí bučin a přítomností mokřadních biotopů a teplomilnější vodní vegetace. Význačný je výskyt mokřadní flóry, např. ptačince dlouholistého či d'áblíku bahenního. Fauna je výrazně ovlivněna lidskou činností a je také převážně vázána na mokřady.

Pouze okrajově zasahuje do území Třeboňský a Českokrumlovský bioregion. Třeboňský bioregion se odlišuje výskytem rojovníkových borů, společenstev vátých písků a malým zastoupením bučin. Českokrumlovský bioregion je charakteristický vysokou biodiverzitou a jeho hranice s bioregionem Českobudějovickým a Třeboňským je dána především vyšším reliéfem (Culek 1996).

Mimo druhy významné pro daný bioregion se na území mikroregionu nachází běžná zvíř střeoevropských lesů. Hojně je rozšířen například srnec obecný. Co se týče flóry, vyskytují se zde typické druhy hercynské květeny, jako jsou duby, buky, třešně, jaterníky, třezalky, borůvky atd. Specifickou faunu a flóru pak mají chráněné oblasti v mikroregionu (viz kapitola 6.2.7).

6.2.7 Ochrana přírody

Na území mikroregionu se nenacházejí žádná velkoplošná chráněná území (tj. národní parky ani chráněné krajinné oblasti). V rámci soustavy chráněných území evropského významu, zvané NATURA 2000, se zde nachází dvě evropsky významné lokality a dvě ptačí oblasti. Dále v mikroregionu najdeme 7 maloplošných chráněných území, z toho dvě přírodní rezervace a 5 přírodních památek (AOPK ČR).

Ve střední části území města Hluboká nad Vltavou a v severní části katastrálního území obce Hosín se na obou březích Vltavy rozkládá evropsky významná lokalita Hlubočké obory o rozloze 3 322 ha. Zde se vyskytuje mnoho ohrožených druhů brouků, zejména kovařík fialový či roháč obecný, a vzácný druh mechu dvouhrotec zelený. Totéž území je také vyhlášeno jako ptačí oblast. Území je tvořeno souvislými lesy, které jsou součástí dvou obor - na levém břehu Vltavy se jedná o Starou oboru, kde se chovají daňci, mufloni a prasata divoká, na pravém břehu se rozkládá Poněšická obora, kde je chován jelen evropský. Na stejném území se také nachází čtyři maloplošná chráněná území - přírodní

rezervace Libochovka a Karvanice a přírodní památky Kameník a Baba, která je významným hnízdištěm výra velkého (Albrecht 2003).

Druhou evropsky významnou lokalitou a současně přírodní památkou jsou Hlubocké hráze nacházející se kolem hlubockých rybníků. V této oblasti se vyskytuje zejména mnoho druhů hmyzu, mezi nejvýznamnější patří silně ohrožený roháč obecný a tesařík obrovský. V jižní části katastrálního území Hluboké nad Vltavou zasahuje do území jen okrajově druhá ptačí oblast Českobudějovické rybníky.

V katastru obcí Borek, Hrdějovice a Hosín se nachází přírodní památka Orty o rozloze 12,5 ha. Jedná se o zachovalé pozůstatky rozsáhlého systému chodeb z konce 19. století, kdy zde probíhala těžba kaolinu. V současnosti je také významným zimovištěm netopýřů.

Posledním z chráněných oblastí na území mikroregionu je přírodní památka Libnič. Má rozlohu pouhých 0,08 ha a důvodem pro ochranu tohoto území je lesní porost s bohatě vyvinutým keřovým patrem a zejména výskyt střešníku pantoflíčku, který patří mezi silně ohrožené druhy rostlin.

Na území mikroregionu roste také celkem 170 památných stromů, přičemž většina z nich se nachází na Hluboké n. Vlt. a jedná se převážně o duby letní (AOPK ČR).

Většina území leží v oblasti nadregionálního biokoridoru v rámci prvků Územního systému ekologické stability (dále jen ÚSES). ÚSES je podle zákona o ochraně přírody a krajiny vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu (Portál ÚSES). Mezi další prvky ÚSES na území mikroregionu patří podle AOPK ČR nadregionální biocentrum Hlubocké hráze a několik regionálních biokoridorů a biocenter (např. Němčice-Hlubocká obora, Němčice, Vlčí jáma-Světlík, Hlincová Hora).

6.3 Socioekonomická charakteristika

6.3.1 Obyvatelstvo

Podle ČSÚ mikroregion Budějovicko - sever čítal k 31. 12. 2013 16 321 obyvatel, což představuje 10,5 % obyvatel SO ORP České Budějovice, přičemž ale samotné město České Budějovice tvoří necelé dvě třetiny všech obyvatel SO ORP. Narozdíl od krajského města se však počet obyvatel mikroregionu stále zvyšuje. Tabulka č.1 (viz příloha 3) ukazuje vývoj počtu obyvatel ve sledovaných letech a je patrné, že kromě roku 1950, kdy ve většině dotčených obcí klesnul počet obyvatel v důsledku 2. světové války, počet obyvatel ve většině obcí mikroregionu vzrůstá nebo jen přechodně mírně klesá. Největší

nárůst byl zaznamenán na konci 90. let 20. století, kdy se více začal projevovat proces suburbanizace a v obcích v blízkosti Českých Budějovic, jako je například Hlincová Hora, Libníč, Hrdějovice či Borek, začal výrazně stoupat počet obyvatel. V posledních několika letech se počet stále zvyšuje zejména v Adamově, na Borku, v Hlincové Hoře a ve Vrátě. Jedná se tedy také o obce ležící jen několik kilometrů od Českých Budějovic a zároveň s dobrým dopravním spojením. Zvyšující se počet obyvatel je dán zejména migrací, neboť většina obcí vykazuje v posledních letech kladné migrační saldo. Jedinou obcí s výrazněji záporným migračním saldem jsou Hrdějovice, které ale na druhou stranu vykazují přirozený přírůstek. Přirozený úbytek zaznamenávají zejména města Hluboká nad Vltavou a Rudolfov a obec Borek, přesto se i zde počet obyvatel zvyšuje díky již zmíněné migraci.

Co se týče hustoty zalidnění, je u všech obcí mikroregionu velice rozdílná (viz příloha 3). Na jedné straně jsou zde obce s nízkou hustotou zalidnění, jako je Vitín (52 obyv./km²), Chotýčany (42 obyv./km²) či Hosín (27 obyv./km²). Obce Vitín i Chotýčany mají spíše venkovský charakter, Hosín má nejnižší hustotu zalidnění v celém mikroregionu, neboť dvě třetiny katastrální plochy tvoří lesy, značnou část také zemědělská půda, zástavba tvoří jen 0,5 % rozlohy obce. Na druhé straně se na území regionu nachází několik obcí s velmi vysokou hustotou zalidnění, vyšší než 700 obyv./km². Mezi tyto obce patří Adamov, Borek, zcela nejvyšší hustotu zalidnění má pak město Rudolfov (782 obyv./km²). Adamov a Borek leží přibližně 6,5 km od Českých Budějovic, obě obce mají velmi dobré dopravní napojení na krajské město a mají převážně obytnou funkci. Katastrální území obce Adamov zároveň těsně navazuje na město Rudolfov. Hustota zalidnění celého mikroregionu je 91 obyv./km², což je pod průměrem celého SO ORP České Budějovice (168 obyv./km²), ale nad průměrem Jihočeského kraje (63,3 obyv./km²).

Také věková struktura obyvatel se značně liší u jednotlivých obcí. Podíl obyvatel ve věku 0-14 let na celkovém počtu obyvatel obce je nejvyšší v obci Vitín (20 %) a v Hlincové Hoře (19 %), kde je zároveň i nejmenší podíl obyvatel ve věku 65 a více let (7,7 %) a má také nejnižší průměrný věk obyvatel (36,9 let). Naopak největší podíl obyvatel ve věku 65 a více let je ve městě Rudolfov, kde je zaznamenán i nejvyšší průměrný věk obyvatel v celém mikroregionu (42,5 roku), což ovšem může být ovlivněno i existencí místního domova pro seniory. Celkový podíl obyvatel ve věku 0-14 na počtu všech obyvatel mikroregionu je 16,2 %, což je o jeden procentní bod více než tento podíl obyvatel celého SO ORP České Budějovice. Mikroregion vykazuje také o 4 % nižší podíl obyvatel ve věku 65 a více a o 3 % vyšší podíl obyvatel v produktivním věku než v SO

ORP (ČSÚ). Celý mikroregion tak vykazuje poměrně perspektivní věkovou strukturu s relativně vysokým počtem mladých lidí v produktivním věku.

Vzdělanostní struktura obyvatel mikroregionu přibližně odpovídá struktuře celého SO ORP a vykazuje o 2 % méně obyvatel se základním vzděláním a o 2 % více s vysokoškolským vzděláním než celý Jihočeský kraj. Podíl obyvatel se základním vzděláním na všech obyvatelích ve věku 15 a více let činil dle posledního SLDB v mikroregionu 15,8 %, přičemž nejmenší podíl má obec Borek (11,7 %) a nejvíce Chotýčany (21 %), což opět souvisí s venkovským charakterem obce. Chotýčany měly zároveň nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel (6,6 %). Velmi vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných má obec Hlincová Hora (32,4 %). Opět zde hraje významnou roli blízkost Českých Budějovic, kde je dostupná univerzita a několik vysokých škol (ČSÚ).

6.3.2 Občanská a technická vybavenost a sociální služby

Občanská vybavenost v jednotlivých obcích mikroregionu se velmi liší díky rozdílnému počtu obyvatel a zejména v menších obcích se dá považovat za nedostatečnou. Největším problémem je nedostatečná kapacita a dostupnost mateřských škol a základní školy na území dostupné jen pro 1.-5. ročník. Například pro obyvatele obce Chotýčany se nachází nejbližší mateřská škola ve vzdálenosti přes 4,5 km od obce. Problémem je také absence školek v Hůrách a v Libníči, neboť nejbližší školky v Adamově a v Úsilném nemají dostatečnou kapacitu. V menších obcích často nenajdeme ani obchod s potravinami nebo jen s nedostatečným sortimentem. Pozitivním jevem je například existence knihoven a dobře vybavených hřišť téměř ve všech obcích. Nedostatečné vybavení určitými službami v jednotlivých obcích však relativně dostatečně kompenzují České Budějovice, které dostupně poskytují veškeré potřebné služby.

Na území mikroregionu se nachází pouze několik sociálních zařízení. Na Borku byly v roce 2006 vystavěny chráněné byty zvláštního určení, v Libníči najdeme Domov Libnič a centrum sociálních služeb Empatie a v Hluboké nad Vltavou se nachází dům pro seniory a azylový dům.

Co se týče technické infrastruktury jsou všechny obce napojeny na veřejný vodovod, kanalizaci a kromě Chotýčan je všude zavedena plynofikace. V mnoha obcích je však infrastruktura velmi zastaralá a v nevyhovujícím stavu, v menších částech obcí zcela chybí napojení na čističky odpadních vod (viz kapitola 5.4).

6.3.3 Ekonomické údaje

Nedá se jednoznačně říci, zda se jedná o zemědělsky, průmyslově či jinak zaměřené území. Mnoho obcí mikroregionu si ponechává tradiční venkovský charakter spojený se zemědělstvím, i když jeho význam se stále snižuje a zanikají zdejší zemědělská družstva. Vzhledem k přírodnímu potenciálu má v mikroregionu významné zastoupení rybářství a lesnictví, zejména na Hosíně a v Hluboké nad Vltavou. Koncentraci průmyslových podniků najdeme zejména podél významných komunikací vedoucích od Českých Budějovic. Díky Hluboké nad Vltavou je zde podstatně zastoupen i cestovní ruch a služby s ním spojené.

Na území mikroregionu mělo v roce 2013 sídlo 4 487 ekonomických subjektů, což je desetina všech ekonomických subjektů v SO ORP České Budějovice. Téměř třetina z nich má sídlo na Hluboké nad Vltavou. Počet ekonomických subjektů na území mikroregionu za poslední tři roky výrazně vzrostl, přibližně o 2,5 % každý rok, kdežto v celém SO ORP vzrostl mezi lety 2011/2012 o 1,5 %, a mezi lety 2012/2013 o 1 %. 68% firem podniká v odvětvích terciérního sektoru, což je o 4 % méně než v SO ORP, kde ale tento podíl výrazně ovlivňuje, resp. navyšuje krajské město. Podíl odvětví primárního sektoru v mikroregionu činí 4,08 % (SO ORP 2,63 %) a sekundárního 25,36 % (SO ORP 22,15 %) (ČSÚ).

Na území převažují zejména malé firmy, především s 1-5 zaměstnanci a živnostníci. Mezi největší firmy a zaměstnavatele v mikroregionu patří například A. W. Faber - Castell Česká republika s.r.o. na Hluboké nad Vltavou zabývající se kompletací kancelářských potřeb, Lesy Hluboká nad Vltavou a.s. zabývající se těžbou a zpracováním dřeva, Zemědělské družstvo Hosín či mrazárna EUROFROST CB a.s v Rudolfově (ARES).

Podle posledních údajů ministerstva práce a sociálních věcí o míře registrované nezaměstnanosti k 31. 12. 2011 byla nezaměstnanost v mikroregionu nižší než v celém SO ORP (6 %) i než v Jihočeském kraji (7,5 %) a činila 5,8 %. K 31. 12. 2014 činila průměrná nezaměstnanost v mikroregionu 3,6 %, kdežto v SO ORP České Budějovice 4,9 %. Údaje z uvedených let 2011 a 2014 však nelze kvůli změně metodiky výpočtu ukazatele nezaměstnanosti srovnávat.¹

¹ Do konce roku 2011 využívalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ukazatel „míra registrované nezaměstnanosti“, který se v obcích i ORP stanovil jako podíl všech dosažitelných uchazečů a ekonomicky aktivních osob. Mezi lety 2011-2013 nejsou žádná data o nezaměstnanosti k dispozici, novější údaje jsou až od 1. 3. 2014, kdy je podle nové metodiky počítán nový ukazatel „podíl nezaměstnaných osob“ stanovený jako podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15-64 let a obyvatelstva ve věku 15-64 let.

Podle SLDB 2011 bylo v mikroregionu celkem 8 015 ekonomicky aktivních osob (dále jen EAO), což představuje 50,6 % všech obyvatel. Pouze 2 % EAO pracují v zemědělství a ostatních odvětvích primárního sektoru. Podíl EAO v sekundárním sektoru činil 29,3 %, téměř 69% EAO pracuje ve službách (pro srovnání s SO ORP - 2,3 % primární sektor, 29,7 % sekundární, 68% terciární). Nejvíce osob zaměstnaných v primárním sektoru je, vzhledem k velkému podílu zemědělské a lesní půdy, v obci Hosín (8,9 %), nejméně v Hlincové Hoře (0,5 %), což souvisí i se zmíněnou vyšší vzdělaností obyvatel. Nejvíce EAO zaměstnaných v sekundárním sektoru je v obci Borek (36,8 %), nejméně pak v obci Chotýčany (25 %) (ČSÚ).

6.3.4 Vyjíždka za prací

V rámci vyjíždky za prací lze předvídat významnou spádovost do Českých Budějovic, neboť krajské město je nejbližším a v podstatě jediným větším centrem v dosahu obcí celého mikroregionu. Podle údajů ze SLDB bylo na území mikroregionu v roce 2011 7 562 zaměstnaných osob, přičemž za prací vyjíždělo 3 266 z nich, z toho 89 % denně. Nejčastějším cílem vyjíždky za prací jsou právě České Budějovice, kam dojíždí 77 % všech vyjíždějících a celková intenzita vyjíždky (tj. poměr počtu vyjíždějících do Č. Budějovic a všech zaměstnaných) je 33,3 % (viz příloha 4). Vzhledem k poměrně malé vzdálenosti všech obcí od spádového města se nepotvrdila teorie tzv. distance-decay efektu, podle kterého s rostoucí vzdáleností od významného centra klesá intenzita vyjíždky. V rámci mikroregionu se neprokázala ani platnost obecně předpokládaného faktu, že menší obce mají vyšší intenzitu vyjíždky, neboť zde není dostatečná možnost uplatnění. Mezi další cíle vyjíždky patří zejména Hluboká nad Vltavou, Hrdějovice, Rudolfovo či Ševětín, mimo území mikroregionu pak Týn nad Vltavou a Praha. Počet vyjíždějících do těchto obcí však podle údajů ČSÚ zpravidla není vyšší než deset.

Ve srovnání s údaji ze SLDB v roce 2001 intenzita vyjíždky do Č. Budějovic výrazně poklesla. V roce 2001 činila 55 %, což je téměř o 22 % více než v roce 2011. Intenzita vyjíždky se snížila ve všech obcích, ve Vrátně až o 46 %. Nejmenší pokles pak vykazuje Hluboká nad Vltavou, a to o 10 %. Příčinu poklesu intenzity vyjíždky za prací do Českých Budějovic nelze hledat ve vyjíždce do jiných obcí, případně vzdálenějších center, neboť podíl vyjíždějících do Č. Budějovic na všech vyjíždějících za prací se snížil jen velmi mírně (v roce 2001 77 %, v roce 2011 80 %). Výrazně se však snížil podíl zaměstnaných, kteří vyjíždí za prací mimo obec (z 69 % na 43 %) (ČSÚ). Hlavní příčinou tak může být výrazný rozvoj podnikání, ať už živnostenského nebo vznik větších obchodních firem,

kteřé mohou poskytnout více pracovních míst přímo v obci. Zcela jistě má vliv i zkrselení údajů při SLDB, neboť v roce 2011 nevyplnilo údaje o vyjížděce značné procento osob.

6.3.5 Doprava

Územím mikroregionu procházejí tři silnice I. třídy, z nichž nejvýznamnější je silnice I/3 spojující dálnici D3 s Tábořem, Českými Budějovicemi a Rakouskem. Po ní vede zároveň trasa evropské silnice E55. Do území zasahuje necelých 15 km dlouhý úsek procházející obcemi Borek, Hrdějovice, Vitín, Chotýčany a Ševětín, severovýchodním směrem od Českých Budějovic. Komunikace má být postupně nahrazena dálnicí D3, spojující České Budějovice a Prahu, přičemž na území Borku se má dálnice oddělit a bude vedena východně od Českých Budějovic směrem na jih. V rámci mikroregionu bude procházet územím obcí Borek, Úsilné, Hůry a Vráto (ŘSD ČR).

V jižní části katastrálního území Hluboké nad Vltavou prochází mikroregionem další silnice první třídy I/20 vedoucí směrem na Plzeň. Je součástí evropské silnice E49, která dále vede východním směrem od Českých Budějovic jako silnice I/34 a v rámci mikroregionu prochází obcemi Úsilné a Hůry směrem na Lišov. Silnice I/34 je zároveň i součástí vedlejší evropské silnice E551.

Co se týče intenzity dopravy, podle celostátního sčítání dopravy 2010 prováděném Ředitelstvím silnic a dálnic ČR, jsou nejvíce zatížené již výše zmíněné silnice I. třídy (přibližně 10 000 vozidel/24 hodin). Intenzita přes 10 000 vozidel denně byla naměřena i na silnici II/105 vedoucí z Českých Budějovic do Hluboké nad Vltavou. Pozitivním jevem je, že se od předchozího sčítání v roce 2005 intenzita dopravy na jednotlivých komunikacích zpravidla nezvýšila. Při dostavbě dálnice D3 se dá očekávat výrazné zvýšení intenzity dopravy i na úseku vedoucím v rámci regionu, což sebou může přinést řadu negativních důsledků, zejména pak zhoršení kvality ovzduší. Na druhou stranu, napojení na dálnici může pro dotčené obce znamenat nové investiční příležitosti.

Mikroregion je také obsluhován železniční dopravou. Významné železniční spojení představuje IV. tranzitní železniční koridor spojující Horní Dvořiště a Děčín, přes České Budějovice a Prahu. V současné době stále probíhá jeho výstavba, na území mikroregionu je aktuálně plánována modernizace trati Ševětín - Nemanice. Součástí dopravní sítě je i veřejné mezinárodní letiště Hosín, které je však využíváno jen k omezeným aktivitám.

V rámci dopravní obslužnosti území hraje velkou roli napojení některých obcí na městskou hromadnou dopravu (dále jen MHD), kterou provozuje Dopravní podnik města České Budějovice a.s. (dále jen DPMČB). MHD obsluhuje obce Borek, Hlincová Hora,

Rudolfov, Vráto, Hluboká nad Vltavou, Hosín a Hrdějovice celkem čtyřmi linkami a 195 spoji v pracovních dnech a 93 linkami o víkendu (DPMČB). Všechny obce kromě Adamova jsou obsluhovány veřejnou hromadnou dopravou provozovanou ČSAD Jihotrans a.s., a to celkem 228 spoji v pracovní den a pouze 43 spoji o víkendu (IDOS). Průměrná časová dostupnost jak linkovými autobusy, tak i autobusy ČSAD do Českých Budějovic činí přibližně 22 minut. Vlakové spojení s Českými Budějovicemi mají pouze Hrdějovice, Hosín, Chotýčany, Ševětín a Hluboká nad Vltavou. Několika spoji denně tak vlaky doplňují dopravní obslužnost (viz příloha 5).

Právě do Českých Budějovic je směřováno nejvíce spojů, přičemž jejich počet je v rámci jednotlivých obcí velmi nerovnoměrný. Nedostatečně jsou obsluhovány zejména obce Libnič, Úsilné a Hůry, každá pouze pěti spoji v pracovní den, přitom například obce Vitín a Chotýčany jsou značně vzdálenější od Českých Budějovic a zároveň mají méně obyvatel a jsou obsluhovány každá 19 spoji v pracovní den. Příčinou je lepší dopravní dostupnost Vitína a Chotýčan díky výše zmiňované silnici I/3. Poměrně nedostatečně jsou obsluhovány také místní části Hluboké nad Vltavou ležící v severní části města; každá pěti spoji v pracovní den.

Výjimkou v mikroregionu je obec Adamov, jejíž území není obsluhováno veřejnou dopravou, přičemž jde ale o velmi se rozrůstající a rozvíjející obec co se týče zástavby a počtu obyvatel. Obec však katastrálním územím těsně navazuje na obec Hůry i na město Rudolfov, které je obsluhováno velmi dobře. V roce 2008 měla být linka městské hromadné dopravy vedoucí do Rudolfova prodloužena až do Adamova, což se ovšem neuskutečnilo díky nedostatečným finančním možnostem.

6.3.6 Památky a cestovní ruch

Dominantní postavení v rámci cestovního ruchu v mikroregionu má významný turistický cíl Hluboká nad Vltavou. V současné době se mikroregion snaží o rozvoj cestovního ruchu i v ostatních obcích, zejména za pomoci rozsáhlé sítě cyklotras a cyklostezek na jeho území. Mikroregion disponuje dostatečným množstvím zajímavých historických, kulturních i architektonických památek a také přírodním potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Co se týče ubytovacích kapacit, na území se nachází 27 hromadných ubytovacích zařízení, z nichž 25 se nachází v Hluboké nad Vltavou.

Nejvýznamnějším turistickým cílem je bezesporu národní kulturní památka Státní zámek Hluboká nad Vltavou, který je čtvrtým nejnavštěvovanějším zámkem v České republice a třetím nejnavštěvovanějším turistickým cílem v rámci Jihočeského kraje. V roce 2013 jej

navštívilo přes 260 000 návštěvníků. Pátým nejnavštěvovanějším cílem je pak zoologická zahrada Ohrada Hluboká nad Vltavou s návštěvností přes 230 000 návštěvníků za rok (ČCCR CzechTourism). Mezi další hojně navštěvovaná místa na Hluboké nad Vltavou patří sportovně relaxační areál či Relaxační a regenerační centrum Hluboká nad Vltavou.

Mezi další významné památky patří například kostel sv. Petra a Pavla v Hosíně, kostel sv. Mikuláše v Ševětíně, kamenné sousolí Nejsvětější Trojice v Adamově či kostel sv. Víta v Rudolfově. V Rudolfově se také nachází známé Hornické muzeum, které dokumentuje historii těžby stříbra v Rudolfově a v Rudolfovském rudním revíru.

Na tematiku hornictví v Rudolfově navazuje i jedna ze dvou nově vytvořených naučných stezek v oblasti Rudolfova a Úsilného. Naučná stezka „Cesta kolem hornického města“ má délku přibližně 5 km a vede od kostela sv. Víta v Rudolfově přes rybníky na Hlincové Hoře až do části Rudolfova zvané „Amerika“. Po celé délce stezky je umístěno 13 tabulí se zajímavými informacemi o hornické minulosti města. Druhá naučná stezka „Člověk a krajina“ má délku 6 km a vede z Nemanic přes Úsilné, Hůry, Adamov a končí u kostela v Rudolfově. Na stezce je umístěno též 13 tabulí poskytujících informace o zásazích člověka do krajiny a o historii místních obcí.

Důležitou roli pro rozvoj cestovního ruchu hraje v mikroregionu rozsáhlá síť cyklotras i cyklostezek. Mikroregion má velký potenciál pro rozvoj cykloturistiky díky kulturním atraktivitám, přírodní scenérii a zejména vhodné konfiguraci terénu na převážné části území. Na jeho území se nachází 21 značených cyklotras s délkou kolem 450 km, což představuje jednu z nejhustších sítí v Jihočeském kraji. Významným bodem v rámci cyklistiky je zejména městyš Ševětín, odkud vedou hned čtyři cyklotrasy, z nichž jen jedna směřuje do území mikroregionu, konkrétně k Poněšické oboře.

Nejvýznamnější cyklostezkou je stezka č. 12 (dle evidence KČT), vedoucí po levém břehu Vltavy z Českých Budějovic do Hluboké nad Vltavou, která je zároveň součástí nadregionální cyklotrasy II. třídy. Kvůli jejímu vytížení byla v roce 2013 otevřena souběžná cyklostezka i po pravém břehu Vltavy. Mikroregion se chce dále zaměřovat na udržování stávající sítě cyklostezek a na její rozvoj, v úvahu připadá výhledově například výstavba cyklostezky spojující obce Úsilné, Hůry, Adamov a Rudolfov.

6.4 Rozvoj území

V rámci rozvoje území byl v roce 2004 vypracován strategický dokument „Program rozvoje mikroregionu Budějovicko - sever“, jež poskytuje přehled o tom, jakými směry se

bude mikroregion rozvíjet. V tomto programu byly stanoveny čtyři prioritní oblasti rozvoje území v souladu s účelem vzniku svazku obcí a potřebami jednotlivých obcí. Každá oblast je dále tvořena jednotlivými cíli, které jsou specifikovány opatřeními a konkrétními aktivitami směřujícími k jejich naplnění. První prioritní oblastí je „Infrastruktura a životní prostředí“, mezi jejíž cíle patří především zlepšení stavu technické infrastruktury v obcích či protipovodňová ochrana. Druhou prioritní oblastí je „Obnova a rozvoj venkova, zemědělství, lesnictví a rybářství“. V tomto případě je cílem zachování venkovského rázu krajiny, zajištění trvale udržitelného hospodaření a podpora rybníkářství. Třetí prioritní oblastí je „Podpora podnikání a cestovního ruchu“, která má vést například k rozvoji malého a středního podnikání, budování cyklotras nebo zajištění informačních služeb pro turisty. Poslední prioritní oblastí je „Kvalita života“, která mimo jiné klade důraz na rozvoj školství, zdravotnictví a sociálních služeb.

Realizace jednotlivých cílů a opatření je uskutečňována realizací konkrétních projektů navrhovaných zejména obcemi (v menší míře i soukromými subjekty). Často finančně náročné projekty byly a jsou financovány jak obcemi, tak i účelovými dotacemi či finanční podporou příslušných ministerstev (zejména ministerstvem pro místní rozvoj) či evropskými dotačními programy, jako je například Program obnovy venkova.

Významnou roli ve financování a čerpání dotací hraje v posledních letech Místní akční skupina Hlubocko - Lišovsko, do jejíž působnosti území mikroregionu spadá. *„Její cílem je podpora rozvoje venkova v rámci jednotné strategie, a to například v oblastech péče o kulturní a hospodářský rozvoj, cestovního ruchu, ochrany životního prostředí, meziregionální a mezinárodní spolupráce, rozvoje multifunkčního zemědělství a podpory malého a středního podnikání“* (MAS Hlubocko - Lišovsko). Hlavní výhodou je možnost žádání o dotace ze strukturálních fondů EU prostřednictvím MAS, což přináší pro žadatele jednodušší administrativní proces. Tímto způsobem byly získány například dotace pro zemědělské družstvo v Hosíně, na opravy místních komunikací, chodníků i památek v mikroregionu. S podporou MAS vznikly i výše zmíněné nové naučné stezky.

O čerpání podpory z fondů Evropské unie mohou obce i soukromé subjekty žádat také v rámci výzev Regionálního operačního programu Jihozápad či prostřednictvím dalších operačních programů vytvořených pro aktuální programovací období.

6.5 Problémy mikroregionu

Jak již bylo v předchozích kapitolách nastíněno, území mikroregionu se potýká s řadou aktuálních problémů. Většina z nich souvisí s dopravou a technickou infrastrukturou. V rámci dopravy se jedná zejména o vytíženost úseků komunikací vedoucích z Českých Budějovic právě přes území mikroregionu, zejména přes obec Borek, jejíž tranzitní charakter přináší negativní dopady na život v obci. Také nadměrná intenzita nákladní dopravy je problémem v menších obcích, například ve Vitíně, kde středem intravilánu prochází silnice II/603. Téměř v celém mikroregionu, zejména pak v jeho jihovýchodní části, je velkým nedostatkem špatný stav místních komunikací i chodníků.

Druhou problémovou oblastí je stav technické infrastruktury. Zejména v Hluboké nad Vltavou je potřeba zrenovovat vodovody i kanalizace, v jejích místních částech pak chybí napojení na čističky odpadních vod nebo jsou také v nevyhovujícím stavu. Ve špatném stavu je také technická infrastruktura zejména v Chotýčanech, v Hosíně a v Hrdějovicích.

Mezi další problémové oblasti patří nedostatečná protipovodňová ochrana v záplavových oblastech v Hrdějovicích a v jižní části Hluboké nad Vltavou, zejména kolem hlubockých hrází.

Na území mikroregionu se nachází také několik „brownfields“. Současně nevyužívané bývalé zemědělské a průmyslové areály se nacházejí v Hluboké nad Vltavou a v Ševětíně.

6.6 SWOT analýza

Následující SWOT analýza má za úkol zhodnotit silné stránky (strengths), slabé stránky (weaknesses), příležitosti (opportunities) a hrozby (threats) v mikroregionu. Silné a slabé stránky tvoří vnitřní analýzu současného stavu a příležitosti a hrozby vnější analýzu možného vývoje.

SILNÉ STRÁNKY

- výhodná poloha (blízkost Českých Budějovic)
- růst počtu obyvatel a kladné migrační saldo
- věková struktura obyvatel (relativně nízký index stáří)
- poměrně nízká nezaměstnanost
- silnice I. třídy
- Hluboká nad Vltavou jako atraktivní centrum cestovního ruchu
- mnoho historických a kulturních atraktivit cestovního ruchu
- síť cyklotras a cyklostezek
- přírodní potenciál (rybníky, lesy)

- přírodní zajímavosti (území NATURA 2000, Orty, rybníky, Hněvkovická přehrada)

SLABÉ STRÁNKY

- chybějící základní občanská vybavenost a služby v menších obcích (obchody, školky...)
- chybějící napojení na čističky odpadních vod v menších místních částech obcí
- nedostatečná dopravní obslužnost v některých obcích (Libníč, Úsilné)
- nadměrná intenzita silniční dopravy
- nevyhovující stav místních komunikací
- koncentrace ubytovacích zařízení pouze do Hluboké nad Vltavou
- úpadek cestovního ruchu v zimním období
- prezentace svazku obcí Budějovicko - sever a jeho činnosti

PŘÍLEŽITOSTI

- výstavba nových rodinných domů
- výstavba dálnice D3 a s ní spojené investiční příležitosti
- rozšíření územní působnosti MHD
- rozvoj cestovního ruchu i mimo Hlubokou nad Vltavou
- rozvoj turistického využití Hněvkovické přehrady
- jednodušší získávání dotací díky působnosti MAS Hlubocko - Lišovsko
- lepší propagace svazku obcí Budějovicko - sever a kulturního, historického a přírodního potenciálu jeho území

HROZBY

- konkurence Českých Budějovic v oblasti podnikání
- stěhování mladých lidí do Českých Budějovic za lepší nabídkou práce, služeb a využití volného času
- neřízený proces suburbanizace a jeho zásahy do krajiny
- špatné řešení dopravní situace spojené s výstavbou dálnice D3
- nedořešená ochrana záplavových oblastí (Hrdějovice, Hluboká nad Vltavou)

7 TEORIE TVORBY TEMATICKÝCH MAP

7.1 Tematická kartografie

Před zpracováním praktické části je, pro účely této práce, důležité seznámit se zejména s problematikou tematické kartografie, neboť celý návrh atlasu i mapové výstupy budou zaměřeny tematicky. „Podle Britské kartografické společnosti (1964) je tematická kartografie věda, technika a umění tvorby tematickým map včetně jejich studia jako vědeckých dokumentů a uměleckých výtvorů“ (Voženílek 1999, s. 7). Mezi nejvýznamnější české autory zabývající se tematickou kartografií patří zejména prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc. a doc. RNDr. Jaromír Kaňok, CSc. z Univerzity Palackého v Olomouci.

7.1.1 Mapy a atlasy

„Podle Mezinárodní kartografické asociace ICA (1973) je tematická mapa definována jako mapa, jejíž hlavním obsahem je znázornění libovolných přírodních a socioekonomických jevů, ale také jejich vzájemných vztahů“ (Voženílek 1999, s. 7). Obsah tematických map se skládá z topografického podkladu a tematického obsahu. Podle koncepce tematického obsahu se mapy dělí na analytické, komplexní a syntetické. Nejrozšířenějším typem jsou mapy analytické, kde je tematický obsah generalizován jen minimálně a nevyjadřuje přímo vztahy jednotlivých jevů, zároveň je zpravidla využita jen jedna znázorňovací metoda. Komplexní mapy jsou charakteristické kombinací více znázorňovacích metod, které znázorňují jevy příbuzného tématu v jednom logickém celku. Nejsložitějším typem jsou syntetické mapy, které souhrnně znázorňují více různých jevů a ukazují jejich vzájemné souvislosti či vztahy (Voženílek, Kaňok 2011).

V případě této práce se bude jednat o regionální, tematický atlas, který se dá charakterizovat jako polytematické dílo obsahující soubor nejrůznějších tematických map daného území (Voženílek 1999).

7.1.2 Kompoziční prvky

Kompoziční prvky mapy se rozdělují na základní a nadstavbové, přičemž základní kompoziční prvky musí obsahovat každá mapa (nejedná-li se o součást rozsáhlejších souborů mapových děl). Mezi tyto základní prvky patří (Voženílek 1999):

Název mapy - musí být napsán dostatečně velkým a čitelným písmem a především musí obsahovat věcné, prostorové a časové vymezení tematického jevu.

Legenda - podává výklad kartografických vyjadřovacích prostředků, legenda musí být **úplná** (musí obsahovat všechny vyjadřovací prostředky v mapě a naopak), **nezávislá** (jednomu objektu v mapě lze přiřadit pouze jeden znak), **uspořádaná** (znaky musí být uspořádány logicky, popř. do skupin), **v souladu s označením na mapě** (provedení znaků v legendě musí být shodné s provedením v mapě) a **srozumitelná** (musí být vytvořena s ohledem na okruh uživatelů, dobře čitelná a zapamatovatelná).

Měřítko - je ukazatelem stupně podrobnosti prvků a jevů, může být uvedeno v grafické, číselné nebo slovní podobě, přičemž nejdůležitější je měřítko grafické, neboť při změně formátu mapy nepodléhá zkreslení.

Tiráž - jedná se o textový soubor informací o autorech mapy, místě a datu vydání, popř. zde může být uvedeno kartografické zobrazení, nakladatel, podkladové zdroje atp.

Mapové pole - nevýraznější kompoziční prvek, mapové pole tvoří vlastní mapované území.

Nadstavbové kompoziční prvky zpravidla zvyšují informační hodnotu tematické mapy, mohou mít grafickou i textovou podobu. Mezi nadstavbové kompoziční prvky patří (Voženílek 1999):

Směrovka, logo, tabulky, grafy, vedlejší mapy, obrázky, textová pole, blokdigramy, citace, rejstříky a seznamy, reklamy.

7.1.3 Kartografické zásady

Při tvorbě map je důležité dodržovat následující zásady (Voženílek 1999):

Zásada jednoty - odborná, technická i estetická stránka mapy musí být zpracována jednotně a stejně pečlivě, důležitá pro naplnění této zásady je mezioborová spolupráce.

Zásada koordinace - důležitá je koordinace sestavitelských, kartografických a reprodukčních prací tak, aby všechny části mapy byly vyvážené.

Zásada jednoduchosti - je třeba zachovat jednoduchost u všech součástí mapy a hospodárně používat vyjadřovací prostředky, tak aby mapa byla dobře čitelná a využitelná pro větší okruh uživatelů.

Zásada prostorové názornosti - obsah tematické mapy musí být ve své prostorové podstatě vyjádřen dostatečně názorně, kompoziční prvky by měly i z větší vzdálenosti vypovídat o tématu mapy, z kratší vzdálenosti se pak čtou detaily obsahu.

Zásada srozumitelnosti - vyjadřovací jazyk mapy musí být srozumitelný pro široký okruh uživatelů, důležité je zejména jednoznačně formulovat téma mapy, legenda musí být logicky uspořádaná a snadno zapamatovatelná a kartografické provedení co nejjednodušší.

Zásada zvýraznění dominant - graficky nejvýraznější musí být vyjadřovací prostředek nejdůležitějšího prvku obsahu mapy.

Zásada výběru - výběr objektů a jevů je individuální u každého tématu mapy, nejvýznamnější pro tuto zásadu je účel mapy, který se odráží v jejím názvu, jež musí být vymezen věcně, prostorově a časově.

Zásada měřítka - každé měřítko podléhá účelu mapy a zásadám sestavování mapy, vyžaduje jinou generalizaci, jiný způsob znázorňování i jiný výběr prvků.

Zásada generalizace - generalizace je potřeba pro přehledné vyjádření mnohdy složitých prostorových vazeb, je třeba zdůraznit prvky podstatné pro dané téma mapy a potlačit ty méně důležité.

7.1.4 Grafické metody

Podle Voženíka a Kaňoka (2011, s. 110) představují metody tematické kartografie „*procedury využití kartografických vyjadřovacích prostředků*“. Mezi nejpoužívanější metody patří (Voženílek, Kaňok 2011):

Metoda bodových znaků - bodový znak jako vyjadřovací prostředek může znázorňovat objekt, jev i jeho vlastnost. Slouží především k zobrazení kvalitativních dat, přičemž u znaku sledujeme zejména jeho tvar (znak může být geometrický, symbolický, obrázkový, alfanumerický), strukturu, výplň, orientaci a velikost.

Metoda liniových znaků - liniový znak může být použit jako samostatný vyjadřovací prostředek i jako součást jiných prostředků. Při vyjádření kvalitativních vlastností jevů sledujeme u liniového znaku jeho strukturu, orientaci a výplň, pro znázornění kvantitativních vlastností je nejhodnějším parametrem tloušťka linie.

Metoda plošných znaků - je nejvyžívanější metodou, plošné bodové znaky mohou sloužit jako samostatný vyjadřovací prostředek nebo jako součástí dalších metod. Plošnými znaky lze zachytit kvalitativní i kvantitativní hodnotu jevu v areálu pomocí jejich dvou parametrů, kterými jsou výplň a obrys.

Metoda teček - vyjadřuje absolutní vlastnosti jevů, využívá se zejména pro znázornění nerovnoměrného rozmístění demografických a sociogeografických jevů. Ke znázornění

prostorových jevů uvnitř sledovaných jednotek se využívají tzv. kvantifikační tečky s definovanou vahou (hodnotou jevu).

Metoda izolinií - nejvhodnější metoda pro vyjádření spojitých jevů pomocí izolinií (čára spojující vedlejší místa se stejnými hodnotami dané veličiny). Metoda může být použita i pro nespojité jevy, v tomto případě se jedná o tzv. nepravé izolinie, resp. pseudoizolinie.

Dasymetrické metoda - slouží ke znázornění relativních hodnot vztažených k ploše rozdělených do třídních intervalů. Územní celky však nejsou stanoveny předem, vznikají až po vyhodnocení územního rozložení jevu při samotném použití této metody.

Metoda kartodiagramu - používá se zejména pro srovnání konkrétních hodnot v dílčích územních jednotkách, kartodiagram znázorňuje absolutní hodnotu jevu pomocí vypočtené velikosti diagramu, který se v mapě přiřadí k bodu, linii nebo areálu.

Metoda kartogramu - umožňuje kvantitativní srovnání územních celků, znázorňuje jevy vyjádřené relativními hodnotami, přičemž kvantitativní data musí být přepočtena na jednotku celé plochy územního celku. Pokud relativní hodnoty nejsou přepočteny na plochu daného územního celku, jedná se o tzv. nepravý kartogram, resp. pseudokartogram.

Metoda anamorfózy - je založena na geometrické přeměně určitého parametru jevu pro jeho zvýraznění. Délky, plochy, tvary apod. jsou pak deformovány podle určitého pravidla.

7.2 Geografické informační systémy

S tvorbou map, především těch tematických, jsou úzce spojeny i geografické informační systémy (Geographical Information System, dále jen GIS). GIS patří mezi geoinformační technologie a slouží zpravidla ke zpracovávání geodat prezentovaných zejména v podobě map. Podle definice České asociace pro geoinformace je GIS „*funkční celek, kterým se s využitím geoinformačních technologií získávají, uchovávají, zpracovávají a zpřístupňují geodata a geoinformace, nebo který automatizovaně podporuje výkon určitých činností*“ (Rapant 2005, s. 2). GIS se uplatňují v mnoha oborech a oblastech lidské činnosti a postupně se stávají součástí běžných informačních systémů.

Pro účely této práce v souvislosti s GIS zmíním i již použitou zkratku WMS - web map services neboli mapové služby. Tyto služby jsou dostupné v prostředí webu a jsou určeny především pro zpřístupňování různých geodat, zejména v podobě map (Rapant 2005).

8 REGIONÁLNÍ ATLASY A JEJICH HODNOCENÍ

8.1 Hodnocení atlasové tvorby

Vydané atlasy hodnotí jak odborníci, tak i uživatelé, nekartografové. V každém případě je třeba při zpracovávání atlasu dodržovat všechny zásady tak, aby splňoval veškeré aktuální odborné i uživatelské požadavky. Podle osnovy (Voženílek, Kaňok 2011) se u tematických map a atlasů sleduje a hodnotí zejména:

- *obecné údaje* - např. název mapy, téma, formát, vydavatel, zdroj dat, cena
- *kompozice mapy* - základní i nadstavbové kompoziční prvky, vazba atlasu
- *konstrukční základy* - volba měřítka, zobrazení, souřadnicové sítě
- *úplnost obsahu* - prvky obsahu mapy, struktura a počet zobrazovaných jevů
- *obsahová správnost a aktuálnost obsahu*
- *čitelnost mapy* - vyjadřovací prostředky, umístění popisu, dominantnost prvků
- *věrnost znázorněné reality a geometrická přesnost* - generalizace, přesná digitalizace
- *kvalita technického provedení* - technické provedení kartografických znaků a metod
- *estetika mapy* - přehlednost, použití a soulad barev, kompozice mapy, kvalita popisu

8.2 Vydané regionální atlasy

Regionální atlasy na území České republiky vznikají hlavně na úrovni krajů. Jedná se o tematické atlasy, které postihují zpravidla většinu socioekonomických i fyzickogeografických charakteristik a nejsou jinak specificky zaměřené. Obsahově jsou zpracované podobným způsobem, zejména co se týče výběru a řazení témat. Jedná se například o Tematický atlas Karlovarského kraje, Olomouckého kraje nebo kraje Vysočina. Dále na úrovni krajů vznikají také atlasy zaměřené na životní prostředí (Atlas životního prostředí Libereckého kraje, Atlas životního prostředí Moravskoslezského kraje) nebo pouze na socioekonomickou sféru (Socioekonomický atlas Moravskoslezského kraje).

Vzhledem k zaměření návrhu tohoto atlasu jsem se však soustředila spíše na atlasy zpracovávající téma regionálního rozvoje a zachycující území mikroregionu. Unikátním dílem je v tomto ohledu atlas **Hranicko: atlas rozvoje mikroregionu**. Tento obsáhlý atlas byl vytvořen ve spolupráci představitelů mikroregionu s odborníky z Univerzity Palackého v Olomouci v čele s Vítem Voženílkem a vydán v roce 2008. Je určen pracovníkům

veřejné správy i široké veřejnosti. Obsahuje přes 120 map v měřítkách 1:100 000 a 1:200 000 a mnoho dalších detailních map 1:6 000, které jsou zařazeny do 6 obsáhlých témat - Mikroregion Hranicko, Udržitelný rozvoj, Přírodní prostředí, Sociální prostředí, Ekonomické prostředí a Strategické prostorové environmentální plánování. Před těmito tématy je v atlasu zařazen úvod s úvodními slovy předsedy České asociace pro geoinformace, jsou zde shrnuty i cíle atlasu. Po obsahové stránce je prostor věnován jak základním fyzickogeografickým a socioekonomickým aspektům, tak i netradičním tématům souvisejícím s udržitelným rozvojem a územním plánováním.

Jednotlivá témata jsou doplněna často rozsáhlým textem, na začátku kapitol se zpravidla věnuje obecně dané problematice a pak až konkrétním charakteristikám Hranicka. Kromě map a textu jsou v atlasu pro oživení vloženy i fotografie, pouze výjimečně jsou použity tabulky a grafy. V mapách je nejčastěji využívána metoda kartogramu a kartodiagramu, dále pak areálová metoda nebo metoda teček. Co se týče kompozičních prvků, textové i grafické měřítko, legenda a směrovka jsou zpravidla umístěny v dolní části map. Mapy jsou přehledné a velmi dobře čitelné. Také vhodně použité, ne příliš výrazné, barvy působí esteticky velmi dobře.

Celkově atlas poskytuje až velmi podrobné informace, ačkoliv se jedná o poměrně malé území - mikroregion. Přesto je však přehledný, logicky strukturovaný a díky dlouhodobé práci odborníků kvalitně provedený.

9 NÁVRH ATLASU

9.1 Základní východiska

Jak jsem již zmínila, bude se jednat o regionální atlas zachycující území svazku obcí Budějovicko - sever. V návrhu atlasu nebudou zařazeny všechny fyzickogeografické i socioekonomické složky, ale hlavně oblasti, které jsou z hlediska rozvoje území mikroregionu stěžejní či problémové. Poukázat na tyto oblasti je také hlavním cílem atlasu. Při jeho návrhu je důležité zohlednit, že bude určen pro „laickou“ veřejnost a správu jednotlivých obcí.

Následující návrh atlasu bude vycházet ze všech předchozích kapitol této práce. Stěžejním podkladem pro návrh obsahové stránky je SWOT analýza mikroregionu, která vychází z předchozí geografické analýzy, dále pak požadavky správy svazku obcí Budějovicko - sever a v neposlední řadě jsem také využila blízkosti území vůči městu České Budějovice pro zachycení zejména dopravních a ekonomických vztahů. Při sestavování grafické stránky atlasu, kompozice map i výběru vyjadřovacích prostředků jsem se inspirovala v již vydaných atlasech regionálního charakteru. Jakýmsi komplexním návodem a průvodcem při sestavování návrhu byly již zmiňované publikace autorů Mikulíka, Voženílka a Vaishara (2008) a Voženílka a Kaňoka (2011).

Specifickou záležitostí je pak reálné sestavování map a mapových listů. Mapy v ukázkových listech atlasu budu vytvářet v prostředí programu ArcGIS 10.1 od společnosti ESRI (Environmental Systems Research Institute). Konkrétně pracuji s aplikacemi ArcMap, ArcScene, ArcCatalog a s modulem ArcToolBox. Všechny mapy budou vyhotoveny v souřadnicovém systému S-JTSK využívající Křovákovo zobrazení. Výstupem budou mapové listy ve formátu JPEG, které následně budou v grafickém editoru zapracovány do výsledného grafického návrhu.

9.2 Formát a grafická stránka atlasu

Atlas má název „Atlas rozvoje území svazku obcí Budějovicko - sever“. Bude mít běžný formát A4. Vzhledem k tomu, že bude zachycovat poměrně malé území a pouze vybrané jevy a ukazatele, bude mít rozsah 24 stran svázaných do formy „sešitu“. Grafický návrh jsem vytvořila tak, aby na první pohled zaujal a doplňoval estetiku samotných map

a ostatní prvků na jednotlivých stranách. Pro každý tématický celek zobrazovaný v atlasu jsem zvolila jednu dominantní barvu:

Mikroregion Budějovicko - sever - modrá

Příroda - zelená

Obyvatelstvo a trh práce - oranžová

Doprava - hnědá

Kultura a cestovní ruch - červená

Rozvoj území - žlutá

Těmito barvami bude při horním, postranním a dolním okraji stránka ohraničena, přičemž v levém, resp. pravém horním rohu bude vždy uveden název tématického celku. Uprostřed dolního okraje pak bude číslování stran. Asi dvě třetiny listu bude zpravidla zabírat hlavní mapa v měřítku 1:125 000, v dolní části pak budou menší doplňkové mapky různých měřítek, grafy či obrázky, volná místa budou vyplněna textem souvisejícím se zobrazovaným tématem (viz jednotlivé mapové listy).

9.3 Obsahová stránka atlasu

Obsahovou stránku budou tvořit úvodní strany, 6 tématických celků a závěrečná strana. Pořadí témat jsem zachovala podle obvyklého řazení ve většině regionálních atlasů. Každé téma bude zahrnovat několik podtémat, přičemž každému bude věnována jedna strana. Každé podtéma bude zpracováno primárně formou map a doplněno vhodnými grafy, obrázky či textem. V následujících kapitolách jsou v jednotlivých tematických celcích popsány všechny strany atlasu.

9.3.1 Úvodní strany

1. *strana* obsahuje pouze název atlasu, údaje o jeho zpracovateli, vydavateli, místě a roku vydání.

2. *strana* je věnována úvodnímu textu, který čtenáři poskytne informace o vzniku atlasu, jeho účelu, zaměření i obsahu.

Na 3. *straně* se nachází obsah atlasu, který bude zahrnovat jednotlivá barevně odlišená témata a příslušná podtémata.

9.3.2 Mikroregion Budějovicko - sever

První téma má za cíl seznámit uživatele s mikroregionem a bude zahrnovat tři podtémata na třech stranách.

4. strana - Charakteristika mikroregionu

Toto podtéma nebude zpracováno formou map (související mapy budou hned na dalších dvou stranách), budou zde pouze informace o svazku obcí Budějovicko - sever, o jeho právním vymezení, datu vzniku, účelu vzniku, o své dřívější i aktuální činnosti a výčet členských obcí. Dále pak základní fyzickogeografické a socioekonomické charakteristiky. Textové pole s těmito informacemi bude umístěno uprostřed listu, po obvodu budou znaky jednotlivých obcí, které zde zároveň budou stručně představeny (rok založení obce, počet obyvatel, přírodní, kulturní či jiné zajímavosti, které jsou pro obec typické).

5. strana - Administrativní vymezení

Dominantním prvkem je zde mapa v měřítku 1:1 250 000 zobrazující území mikroregionu v Jihočeském kraji a SO ORP České Budějovice, z níž bude vystupovat druhé mapové pole 1:125 000 s členěním území na jednotlivé obce. V levém dolním rohu bude menší mapa Jihočeského kraje v měřítku 1:1 000 000 rozčleněná na jednotlivé mikroregiony, přičemž mikroregion Budějovicko - sever bude barevně zvýrazněn. V pravém dolním rohu bude umístěno textové pole s údaji o poloze a rozloze území včetně jeho srovnání s ostatními mikroregiony a územím SO ORP České Budějovice a Jihočeského kraje. Pro tvorbu těchto map využijí vektorová data z databáze ArcČR 500 v. 3.0 a data z RIS.

6. strana - Ortofotomapa

Hlavní mapu v měřítku 1:125 000 představuje ortofotomapa území mikroregionu. Zbytek listu budou tvořit informace o nejvyšších vrcholech, nadmořských výškách, významných geomorfologických jednotkách (Lišovský práh), klimatických oblastech a průměrných teplotách a srážkách.

9.3.3 Příroda

Toto téma jsem do atlasu zařadila kvůli přírodnímu potenciálu a přírodním zajímavostem v území. Bude se skládat ze tří podtémat.

7. strana - Vodstvo (viz mapový list)

Hlavní mapa zde bude zobrazovat řeky a rybníky s jejich názvy na podkladu tvořeném 3D modelem území. K významným rybníkům povedou mimo mapové pole informační „bubliny“, kde budou informace o rozloze a využití rybníku. Ve spodní části strany bude doplňková mapa území v měřítku 1:275 000 se zvýrazněnými záplavovými oblastmi.

K těmto oblastem bude připojen i text o možnostech řešení protipovodňové ochrany. K tvorbě map využijí data ArcČR 500 v. 3.0. a data ve formě shapefile z DIBAVOD.

8. strana - Využití půdy (viz mapový list)

Podkladem hlavní mapy bude samotné využití země, zdrojem bude vrstva LAND COVER 2012 získaná v podobě WMS z národního geoportálu INSPIRE. V dolní části stránky jsou umístěny dva koláčové grafy, jeden z nich bude zobrazovat využití půdy za celý mikroregion a druhý za SO ORP České Budějovice. V pravém dolním rohu se bude nacházet mapka mikroregionu, kde budou metodou pseudokartogramu znázorněny hodnoty KES a krátký text vysvětlující tuto zkratku.

9. strana - Chráněné oblasti

V hlavní mapě budou na topografickém podkladu zobrazeny metodou plošných znaků (rastrem a barvou) území přírodních památek, přírodních rezervací a území NATURA 2000. K významným územím bude opět směřovat informační bublina s informacemi o rozloze oblasti, roku vyhlášení a předmětu jeho ochrany. Ve spodní části listu bude doplňková mapka s územím ÚSES a textem vysvětlující tuto zkratku. K tvorbě map mohou být využity WMS ze serveru AOPK ČR.

9.3.4 Obyvatelstvo a trh práce

V tomto tematickém celku budou zpracovány demografické a ekonomické ukazatele. Téma se složeno z následujících 5 podtémat, která jsem do atlasu zařadila pro zachycení vývoje a aktuálního stavu pozitivních i negativních aspektů týkajících se obyvatelstva a trhu práce.

10. strana - Vývoj počtu obyvatel

Na hlavní mapě bude kartogramem zobrazen vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích v letech 1991-2014. Vzhledem k tomu, že mezi lety 1991-2014 došlo ve všech obcích k přírůstku obyvatel, intervalová stupnice bude pouze kladná, v odstínech jedné barvy. Hodnoty budou vyjádřeny v procentech a stanoveny jako průměrný relativní roční přírůstek. Zároveň kartodiagramem bude zachycen absolutní roční růst resp. úbytek počtu obyvatel v letech 2011-2013, který vystihne vývoj v posledních letech. Diagram bude sloupcový, tvořený třemi sloupci, z nichž každý zobrazí absolutní hodnotu nárůstu nebo úbytku oproti předchozímu roku, tj. mezi lety 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013. Pod hlavní mapou bude mapa v měřítku 1:250 000 zobrazující objemovým kartogramem aktuální hustotu zalidnění v obcích. List bude doplněn spojnicovým grafem srovnávající

vývoj počtu obyvatel mikroregionu, SO ORP České Budějovice a Jihočeského kraje v jednotlivých letech 2003-2013. Hodnoty budou uvedeny v procentech a stanoveny bazickým indexem, přičemž rok 2003=100 %.

11. strana - Migrace a přirozený přírůstek

Podtéma jsem zařadila z důvodu poměrně vysokého migračního přírůstku ve většině obcí, neboť právě imigrace je příčinou růstu počtu obyvatel; většina obcí dlouhodobě zaznamenává přirozený úbytek. Hlavní mapa bude kartogramem zobrazovat počet dokončených domů a bytů na kilometr čtvereční v letech 2011-2013 a zároveň kartodiagramem celkové migrační saldo v absolutních hodnotách ve stejném období. V levé dolní části listu bude mapa 1:300 000 zobrazující kartogramem přirozený přírůstek, resp. úbytek v roce 2013. V pravém dolním rohu bude sloupcový graf porovnávající přirozené přírůstky resp. úbytky a saldo migrace v celém mikroregionu a SO ORP České Budějovice. V doprovodném textu budou zdůrazněny nejatraktivnější cíle imigrace v rámci mikroregionu.

12. strana - Struktura obyvatelstva (viz mapový list)

Hlavní mapa kartogramem zobrazuje index stáří k roku 2013 a kartodiagramem věkovou strukturu obyvatel ve věku 0-14 let, 15-64 let a 65 a více let. Dále zde jsou informace srovnávající index stáří celého mikroregionu s Českými Budějovicemi, celým SO ORP, Jihočeským krajem a ČR. Menší mapa poskytuje informace o podílu obyvatel s vyšším vzděláním na obyvatelích ve věku 15 a více let. List bude také obsahovat graf vzdělanostní struktury obyvatel mikroregionu v roce 2011 (dle SLDB) v porovnání s SO ORP České Budějovice a městem České Budějovice.

13. strana - Občanská vybavenost

Téma bude zpracováno pomocí dvou map. První bude v měřítku 1:150 000 a pomocí bodových znaků zmapuje pošty, základní školy, mateřské školy, střední školy, zdravotnická zařízení, hřiště, knihovny, prodejny s potravinami a domovy pro seniory na území jednotlivých obcí. Druhá mapa v měřítku 1:175 000 bude obsahovat vrstvu s rozmístěním pouze mateřských škol a funkcí buffer bude stanovena jejich dostupnost v zóně do 2 km. Mapa bude doplněna informacemi o stavu a kapacitách jednotlivých mateřských škol.

14. strana - Trh práce

Toto podtéma bude zpracováno pomocí 3 map v měřítku 1:200 000. První z nich bude zobrazovat nezaměstnanost v jednotlivých obcích v roce 2014 včetně podílu nezaměstnaných mužů a žen. Na druhé mapě bude znázorněna ekonomická aktivita (podíl ekonomicky aktivních a všech obyvatel v procentech). Třetí mapa se bude věnovat podílu ekonomicky aktivních osob v jednotlivých sektorech hospodářství, kde kartogramem bude zobrazen podíl ekonomicky aktivních v primárním sektoru a kruhovým diagramem podíly jednotlivých sektorů. Mapy budou doplněny textem o největších zaměstnavatelích, počtu ekonomických subjektů a srovnáním jednotlivých zobrazených ukazatelů s hodnotami za SO ORP České Budějovice. Data jsou dostupná v databázích ČSÚ a ministerstva práce a sociálních věcí.

15. strana - Vyjíždka za prací (viz mapový list)

Podtéma je zpracováno obdobně jako návrh předchozí strany, budou zde 3 kartogramy. První dvě mapy v měřítkách 1:175 000 a 1:250 000 zobrazují intenzitu vyjíždky za prací do Českých Budějovic podle SLDB 2011 a 2001. Oba kartogramy mají společnou legendu se stejnými intervaly, aby byla patrná změna intenzity ve sledovaných letech. U kartogramu znázorňující intenzitu vyjíždky v roce 2011 je pomocí liniového kartodiagramu zachycen i absolutní počet vyjíždějících do Českých Budějovic. K těmto dvěma mapám bude směřovat i analytický text. Třetí kartogram v měřítku 1:175 000 zobrazuje podíl vyjíždějících mimo obec na všech zaměstnaných a kartodigramem počet vyjíždějících podle cíle dojíždky.

9.3.5 Doprava

Následující 3 podtémata týkající se dopravy jsem do atlasu zařadila pro přehled o dopravně vytižených úsecích hlavních komunikací, dále z důvodu ne příliš vyhovující dopravní obslužnosti mikroregionu a dostupnosti Českých Budějovic jakožto spádovému centru, v neposlední řadě také pro zachycení plánované výstavby dálnice D3, která má územím mikroregionu procházet.

16. strana - Dopravní infrastruktura (viz mapový list)

Na této straně je hlavní mapa 1:125 000 s dopravní infrastrukturou. Zobrazuje vrstvu silniční sítě se silnicemi I., II., III. třídy, železnice a letiště. Do mapy je také přidán návrh vedení úseku dálnice D3 přes území mikroregionu. Využila jsem zde georeferencování a následnou digitalizaci pomocí liniového prvku. Zdrojem dat je databáze ArcČR 500

v. 3.0. a jako podklad pro zachycení dálnice sloužil server mapy.cz. K letišti v Hosíně je směřováno informační textové pole o jeho využití, neboť právě rozvoj jeho využití může přilákat další turisty do území mikroregionu. List je doplněn informacemi o plánované výstavbě dálnice D3 právě v území mikroregionu.

17. strana - Intenzita dopravy

Hlavní mapa bude zachycovat intenzitu dopravy k roku 2010. Zdrojem dat bude ŘSD ČR, které jednou za 5 let provádí celostátní sčítání dopravy. K tomu budou uvedeny hodnoty ročních průměrů denních intenzit u osobních a těžkých motorových vozidel na problémových úsecích. V levém dolním rohu bude pro srovnání mapka 1:300 000 zobrazující intenzitu dopravy v roce 2005. List také poskytne informace o nehodovosti na nejvytíženějších úsecích podle Centra dopravního výzkumu. Toto podtéma má za úkol zdůraznit nadměrnou intenzitu dopravy na některých úsecích (zejména na území obce Borek).

18. strana - Dopravní obslužnost a dostupnost

Podtéma má za cíl zachytit dopravní obslužnost obcí a dostupnost Českých Budějovic jako spádového centra. Hlavní mapa bude věnována kvalitě dopravní obslužnosti obcí v souvislosti s napojením na České Budějovice. Kartogramem bude vyjadřovat celkový počet spojů v pracovní dny přepočtený na 100 obyvatel. Stuhovým kartodiagramem pak absolutní počet spojů, přičemž barevně budou rozlišeny spoje MHD, dálkových autobusů a vlakové. Doplnková mapa bude zachycovat průměrnou časovou dostupnost Českých Budějovic veřejnou hromadnou dopravou podle jednotlivých časových intervalů. V souvisejícím textu budou zdůrazněny nedostatečně obsluhované obce v pracovní dny i o víkendech.

9.3.6 Kultura a cestovní ruch

Téma zahrnuje 3 podtémata a je v atlasu zařazeno díky mnoha turistickým atraktivitám v území, zejména kulturním a přírodním památkám, ale i mnoha možnostem trávení volného času.

19. strana - Kulturní památky

Hlavní mapa bude metodou kartogramu znázorňovat index rekreačního a turistického potenciálu (může nabývat hodnot 0-6 a je stanoven na základě existence architektonické stavby, historicky významné stavby, významné stavební dominanty, urbanistické hodnoty, významného vyhlídkového bodu a místa významné události v obci. Zdrojem těchto dat

budou územně analytické ORP České Budějovice dostupné na webových stránkách města České Budějovice.

S využitím symbolických znaků dále budou v mapě zachyceny národní kulturní památky (zámek Hluboká nad Vltavou), vesnické památkové zóny (Bavorovice, Munice, Opatovice, Vitín), zámky (Rudolfov, Hluboká nad Vltavou, zámek Ohrada), dále kostely a muzea. K nejvýznamnějším památkám budou uvedeny základní údaje a zajímavosti, u zámku Hluboká nad Vltavou statistiky návštěvnosti. V dolní části listu budou umístěny fotografie vybraných památek.

20. strana - Turistické atraktivity

List bude navazovat na předchozí stranu a bude poskytovat informace o turisticky atraktivních místech v mikroregionu. Část listu bude také věnována naučným stezkám s detailní mapou jejich tras a popisem. Dále zde bude detailní mapa s umístěným nově vybudovaného koupaliště a hřiště na Borku, ZOO Ohrady, lázní a sportovního areálu na Hluboké nad Vltavou, dále mapky a fotografie zajímavostí na území, jako je Eliášova štola v Úsilném a částečně zpřístupněné Orty na Hosíně. Jako podklad pro znázornění objektů bude sloužit Topografická podkladová mapa České republiky, popř. ortofotomapa.

List bude doplňovat mapa mikroregionu ve větším měřítku s rozmístěním hromadných ubytovacích zařízení.

21. strana - Cyklotrasy

Poslední částí tématu cestovní ruch bude přehled cyklotras procházejících mikroregionem. Hlavní mapa tedy bude zobrazovat síť hlavních cyklotras a cyklostezek včetně jejich číslování podle KČT. Podkladem pro digitalizaci tras bude cykloturistická mapa dostupná na serveru mapy.cz. V mapě budou také zachyceny další možné návrhy cyklotras a cyklostezek. K nadregionální cyklostezce č.12, vedoucí na Hlubokou nad Vltavou, budou přidány zajímavé informace ze sčítání cyklistů, bruslařů a pěších, které od roku 2007 každoročně provádí MAS Hlubocko - Lišovsko. Ve spodní části listu bude „tip na cyklovýlet“ ke zřícenině hradu Hrádek u Purkarce, včetně detailní mapky trasy.

9.3.7 Rozvoj území

22. strana - Projekty obcí

Strana bude zachycovat aktuální projektové záměry obcí, které nejvíce přispěly, resp. přispějí k rozvoji území. Bude zde několik přehledových mapek s místem realizace

konkrétního projektu a jeho krátkým popisem List také seznámí uživatele s MAS Hlubočko - Lišovsko a financováním projektů.

23. strana - SWOT analýza

Předposlední strana atlasu bude věnována souhrnné SWOT analýze.

9.3.8 Závěrečná strana

Poslední *24. strana* bude obsahovat seznam použitých zdrojů, použitý souřadnicový systém, údaje o případném vydavateli, zpracovateli, místě a roku vydání. Budou zde také kontaktní údaje na správu svazku obcí Budějovicko - sever a na zpracovatele atlasu, které budou sloužit k případným připomínkám.

10 ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce byl návrh atlasu rozvoje území mikroregionu Budějovicko - sever. Samotný návrh pak v podstatě zahrnuje výsledky všech dalších cílů. Zejména naplnění cíle vytvořit komplexní geografickou analýzu, bylo stěžejním předpokladem pro sestavení obsahové stránky atlasu. V rámci této analýzy jsem se snažila postihnout co nejvíce oblastí, které mohou odhalit pozitivní i negativní charakteristiky území a najít tak možné směry pro jeho rozvoj. V návrhu atlasu se také odrážejí zejména dopravní a ekonomické vazby na blízké centrum samotného kraje. Dalším souvisejícím cílem bylo zkontaktovat správu svazku obcí a zohlednit i jejich požadavky. Ty se však týkaly spíše rozsahu atlasu vzhledem k případnému financování takového projektu a celkového přizpůsobení atlasu zejména neodborným uživatelům.

Cílem přímo využitelným pro tvorbu mapových výstupů bylo vytvoření přehledu geografických dat dostupných pro dané území. Vybrala jsem hlavní zdroje dat, která jsou převážně využitelná přímo pro tvorbu map, neboť nelze obsáhnout takové množství všech dostupných dat. Završením návrhu atlasu a celé této práce pak bylo zpracování několika reálných mapových listů. Tento cíl jsem naplnila vypracováním 5 ukázkových stran atlasu.

Sekundárně jsem se zaměřovala také na předpoklad, že se mikroregion bude dále soustředit na rozvoj cestovního ruchu. Mikroregion bezesporu disponuje ne zcela využitým turistickým potenciálem a stále se snaží území zatraktivnit pro trávení volného času, ať už se jedná o opravy památek, nové naučné stezky či stavění rozhleden. Potvrdilo se také, že se mikroregion bude dále soustředit na budování nových cyklostezek, značení nových cyklotras a bude se tak snažit vytvořit síť propojující většinu obcí.

Dalším dílčím cílem bylo také ověřit vztah území k Českým Budějovicím. Vzhledem k odlišnému postavení Hluboké nad Vltavou a větší vzdálenosti některých obcí nelze tvrdit, že celý mikroregion tvoří suburbium Českých Budějovic. Přesto však většina obcí splňuje předpoklady subúrbánní oblasti. Dlouhodobě kladné migrační saldo pravděpodobně z velké části způsobují právě přistěhovalci z Českých Budějovic, konkrétní počty však nelze kvůli nedostatečným statistikám zjistit. Krajské město je dle očekávání zcela významným cílem vyjížděky za prací, přesto se během období mezi posledními dvěma SLDB významně snížila intenzita vyjížděky za prací mimo obec a tím i do Českých Budějovic. Co se týče hromadné dopravy na území mikroregionu, směřuje nejvíce spojů právě do Českých Budějovic. Neplatí však předpoklad, že se zvětšující se vzdáleností od

města klesá počet spojů. Velkou roli zde hraje velikost sídla a významné komunikace, díky nimž i vzdálenější obce mají větší počet spojů než obce bližší, ale s horším dopravním napojením.

Na závěr bych chtěla zmínit možnosti praktického využití výsledků této práce. Jelikož se jedná pouze o návrh samotného atlasu, uplatnění vidím už v inspiraci pro jeho skutečné vytvoření. Také vybrané části věnující se geografické charakteristice by mohly být prakticky využity uveřejněním na webových stránkách svazku obcí pro seznámení s územím, neboť současně zveřejněná podobná charakteristika obsahuje řadu věcných chyb a nedostatků.

Ideálním zhodnocením výsledků této práce by samozřejmě bylo reálné vytvoření atlasu ve spolupráci se správou mikroregionu. Úskalím podobných tištěných atlasů je však jejich brzká neaktuálnost. Vzhledem k dynamicky se vyvíjejícím socioekonomickým charakteristikám by byla vhodná i digitální forma atlasu, kde by se data snadněji aktualizovala. Pro tak relativně malé území na úrovni mikroregionu je však podle mého názoru dostačující běžná forma atlasu v rozsahu odpovídajícímu mému návrhu. Atlas by byl dostupný i na webových stránkách svazku obcí Budějovicko - sever a sloužil k jeho prezentaci i jednotlivým obcím při plánování jejich rozvoje.

11 ZDROJE

Seznam literatury:

- ALBRECHT, J. (2003): Chráněná území ČR VIII.: Českobudějovicko. AOPK ČR, Praha, 807 s.
- CULEK, M. (1996): Biogeografické členění České republiky. ENIGMA, Praha, 347s.
- DEMEK J., MACKOVČIN, P. (2006): Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. AOPK ČR, Brno, 580 s.
- CHÁBERA, S. (1982): Geologické zajímavosti jižních Čech. Jihočeské nakladatelství, České Budějovice, 157 s.
- CHÁBERA, S. (1998): Fyzický zeměpis jižních Čech. Jihočeská univerzita, České Budějovice, 139 s.
- KAŇOK, J. (1999): Tematická kartografie. Ostravská univerzita v Ostravě. Ostrava, 318 s.
- KOŠKOVÁ, I., MODRÝ, M., ŠMÍDA, J. (2008). Atlas životního prostředí Libereckého kraje. Liberecký kraj, Liberec, 44 s.
- KOVÁŘ, D. (2008): Českobudějovicko. II., Pravý břeh Vltavy. Veduta, České Budějovice, 324 s.
- KŘIVÁNEK, J., NĚMEC, J., KOPP, J. (2012): Rybníky v České republice. Consult, Praha, 303 s.
- KVĚTOŇ, V., VOŽENÍLEK, V. (2011): Klimatické oblasti Česka: klasifikace podle Quitta. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 20 s.
- MAIER, K. a kol. (2012): Udržitelný rozvoj území. Grada, Praha, 253 s.
- MIKULÍK, O., VOŽENÍLEK, V., VAISHAR, A. (2008): Studium rozvoje regionu založené na vizualizaci geoinformačních databází. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouci, 181 s.
- RAPANT, P. (2005): Geoinformační technologie. VŠB - Technická univerzita Ostrava, Ostrava, 125 s.
- TOLASZ, R. a kol. (2007): Atlas podnebí Česka. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, ČHMÚ, Praha, 255s.

TOMÁŠEK, M. (2007): Půdy České republiky. Česká geologická služba, Praha, 67 s.

TOUŠEK, V. a kol. (2008) : Vysočina - Tematický atlas. Krajský úřad kraje Vysočina, Univerzita Palackého v Olomouci, Jihlava, 35 s.

VOŽENÍLEK, V. (1999): Aplikovaná kartografie I.: tematické mapy. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 168s.

VOŽENÍLEK, V. a kol. (2008): Hranicko: atlas rozvoje mikroregionu. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 174 s.

VOŽENÍLEK, V., KAŇOK, J. a kol. (2011): Metody tematické kartografie: vizualizace prostorových jevů. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 216 s.

Internetové a ostatní zdroje:

AOPK ČR (2006): NATURA 2000, Ptačí oblasti ČR, Seznam ptačích oblastí, http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=seznam&quickfilter=11&show_all=0 (10. 11. 2014).

AOPK ČR (2006): NATURA 2000, Evropsky významné lokality ČR, Seznam lokalit, http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=seznam&quickfilter=3&show_all=0 (10. 11. 2014).

Centrum pro regionální rozvoj ČR: Mikroregiony, <http://www.risy.cz/vyvedavace/mikroregiony> (2. 10. 2014).

Centrum pro regionální rozvoj ČR: Obce, <http://www.risy.cz/vyvedavace/obce> (2. 10. 2014).

Centrum pro regionální rozvoj ČR: Programy EU, <http://www.risy.cz/vyvedavace/programy-eu> (12. 11. 2014).

CzechInvest: Národní databáze brownfieldů, Seznam brownfieldů, <http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/> (5. 12. 2014).

CzechTourism (2014): Nejnavštěvovanější turistické cíle roku 2013, Návštěvnost 2013 <http://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/nejnavstevovanejsi-turisticke-cile-roku-2013/> (25. 11. 2014).

ČGS: Státní geologická služba,

<http://www.geology.cz/extranet/sgs> (20. 9. 2014).

ČGS: WMS služby,

<http://www.geology.cz/extranet/mapy/mapy-online/wms> (12. 12. 2014).

ČSÚ (2003): Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001, Dojíždka o zaměstnání a škol, Okres České Budějovice,

[http://notes2.czso.cz/x/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/ffc175069a67ba11c12576f5001e7351/\\$FILE/4130-03-3101.pdf](http://notes2.czso.cz/x/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/ffc175069a67ba11c12576f5001e7351/$FILE/4130-03-3101.pdf) (8. 11. 2014).

ČSÚ (2013): Dojíždka o zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Jihočeský kraj,

http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/23031-13-n+k3034_2013-10 (16. 11. 2014).

ČSÚ (2014): Statistiky, Regionální statistiky, ČSÚ a územně analytické podklady,

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady (16. 10. 2014).

ČSÚ (2014): Databáze demografických údajů za obce ČR, Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2013),

http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm (10. 10. 2014).

ČSÚ: MOS - Městská a obecní statistika,

<http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0311> (10. 10. 2014).

ČÚZK: Geoportál ČÚZK, Datové sady, ZABAGED, Základní báze geografických dat České republiky - úvod,

[http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(igs5r52prthurocwyrqedtaa\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&txt=dSady_zabaged&side=zabaged&head_tab=sekce-02-gp&menu=24](http://geoportal.cuzk.cz/(S(igs5r52prthurocwyrqedtaa))/Default.aspx?mode=TextMeta&txt=dSady_zabaged&side=zabaged&head_tab=sekce-02-gp&menu=24) (13. 11. 2014).

DPMČB a.s.: Jízdní řády a linky MHD,

<http://www.dpmcb.cz/info-pro-cestujici/jizdni-rady-a-linky-mhd/> (31. 10. 2014).

GOOGLE: Google mapy,

<https://www.google.cz/maps/> (30. 9. 2014)

IDOS: Jízdní řády,

<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/> (31. 10. 2014).

JEŘÁBEK, M., KOWALKE, H., ORŠULÁK, T. a kol. (2005): Atlas euroregionu ELBE/LABE. 76 s.,

http://euroregion-elbe-labe.eu/files/dokumente/atlas_eel.pdf (2. 1. 2015).

KČT: Značení, mapy, Vyhledávač značených tras,

<http://www.kct.cz/cms/vyhledavac-znacenyx-tras> (11. 12. 2014).

KOLEKTIV AUTORŮ (2014): Tematický atlas Jihomoravského kraje, 47 s.,

http://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/orr/tematicky_atlas_jmk_opt.pdf (2. 2. 2015).

KONEČNÝ, M., KAPLAN, V., KEPRTOVÁ, K., PODHRÁZSKÝ, Z., STACHOŇ, Z.,
TAJOVSKÁ, K. (2005): Kartografie a geoinformatika,

<http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/kartografie/obsah.php> (26. 11. 2014).

MAS Hlubocko-Lišovsko, o.p.s.: Aktuality,

<http://mashl.cz/> (15. 12. 2014).

MAS Hlubocko-Lišovsko, o.p.s.: Společnost,

<http://mashl.cz/spolecnost> (15. 12. 2014).

MF ČR: ARES - ekonomické subjekty,

http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz (7. 12. 2014).

MPSV: Integrovaný portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska,

<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem> (20. 1. 2015).

Národní geoportál INSPIRE: CENIA, Jednotná dopravní vektorová mapa,

http://geoportal.gov.cz/arcgis/rest/services/CENIA/cenia_jdvm/MapServer (18. 11. 2014).

Naučné stezky v okolí Úsilného a Rudolfova (2014): Naučné stezky,

<http://ns-usilne-rudolfov.cz/ns-clovek-a-krajina/ds-50/p1=52> (22. 11. 2014)

<http://ns-usilne-rudolfov.cz/ns-cesta-kolem-hornickeho-mesta/ds-51/p1=53> (22. 11. 2014).

Portál ÚSES: Co je to ÚSES,

<http://www.uses.cz/1.3-co-je-to-uses> (7. 12. 2015).

Povodí Vltavy: VD Hněvkovice,

<http://www.pvl.cz/files/download/vodohospodarske-informace/vodni-dila-a-nadrze/hnevkovice.pdf> (22. 11. 2014).

Program rozvoje mikroregionu Budějovicko - sever (2004).

RŮŽKOVÁ J., ŠKRABAL J. (2006): Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005:

1. díl, 759 s.

[http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/\\$File/13n106cd1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/$File/13n106cd1.pdf) (11. 10. 2014).

ŘSD ČR: Geoportál ŘSD ČR,

http://geoportal.jsdi.cz/arcgis/rest/services/geoportal_rsd/MapServer (18. 11. 2014).

Svazek obcí Budějovicko - sever: Mikroregion,

http://www.budejovicko-sever.cz/budsever/?page_id=34 (5. 9. 2014).

VÚMOP v.v.i.: Geoportál SOWAC-GIS

<http://geoportal.vumop.cz/index.php> (21. 9. 2014).

VÚV TGM (2014): DIBAVOD, Struktura DIBAVOD,

<http://www.dibavod.cz/index.php?id=27> (29. 11. 2014).

Zdroje využité při tvorbě mapových listů:

Mapový list: PŘÍRODA - Vodstvo

ArcČR v. 3.0.

Jihočeský kraj (2014): Koncepce protipovodňové ochrany na území Jihočeského kraje,

Návrhy opatření, [http://www.kraj-](http://www.kraj-jihocesky.cz/1247/koncepce_protipovodnove_ochrany_na_uzemi_jihoceskeho_kraje.htm)

[jihocesky.cz/1247/koncepce_protipovodnove_ochrany_na_uzemi_jihoceskeho_kraje.htm](http://www.kraj-jihocesky.cz/1247/koncepce_protipovodnove_ochrany_na_uzemi_jihoceskeho_kraje.htm)

(21. 3. 2015).

VÚV TGM (2014): DIBAVOD, Struktura DIBAVOD,

<http://www.dibavod.cz/index.php?id=27> (20. 3. 2015).

Wikipedia (2015): Průtok vodního toku,

http://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C5%AFtok_vodn%C3%ADho_toku (21. 3. 2015).

Obrázek: [http://wl-](http://wl-static.fotolia.com/jpg/00/37/20/21/110_F_37202104_KAkDUQly6SRcuSAiZMIer9zWXQ)

[static.fotolia.com/jpg/00/37/20/21/110_F_37202104_KAkDUQly6SRcuSAiZMIer9zWXQ](http://wl-static.fotolia.com/jpg/00/37/20/21/110_F_37202104_KAkDUQly6SRcuSAiZMIer9zWXQ)

[KMkjZu.jpg](http://wl-static.fotolia.com/jpg/00/37/20/21/110_F_37202104_KAkDUQly6SRcuSAiZMIer9zWXQ) (21. 3. 2015).

Mapový list: PŘÍRODA - Využití země

MAIER, K. a kol. (2012): Udržitelný rozvoj území. Grada, Praha, 253 s.

ArcČR v. 3.0.

ČSÚ: Metainformace o ukazateli, Koeficient ekologické stability,
http://vdb.czso.cz/vdbvo/mi/mi_ukazatel.jsp?kodukaz=6267 (20. 2 2015).

ČSÚ (2015): ČSÚ a územně analytické podklady,
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady (21. 2 2015).

Národní geoportál INSPIRE: CENIA, CORINE Land Cover 2012
http://geoportal.gov.cz/arcgis/rest/services/CENIA/cenia_corine_2012/MapServer (15. 12 2014).

Obrázek: http://wl-static.fotolia.com/jpg/00/37/20/21/110_F_37202104_KAkDUQly6SRcuSAiZMIer9zWXQKMkjZu.jpg (21. 3. 2015).

Mapový list: OBYVATELSTVO A TRH PRÁCE - Struktura obyvatelstva

ArcČR v. 3.0.

ČSÚ (2015): ČSÚ a územně analytické podklady,
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady (28. 2 2015).

Obrázek: <http://files.sis-rozrazeni.webnode.cz/200000003-edef0eeea7/people.PNG> (28. 2. 2015).

Mapový list: OBYVATELSTVO A TRH PRÁCE - Vyjíždka za prací

ArcČR v. 3.0.

ČSÚ (2003): Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001, Dojíždka o zaměstnání a škol, Okres České Budějovice,
[http://notes2.czso.cz/x/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/ffc175069a67ba11c12576f5001e7351/\\$FILE/4130-03-3101.pdf](http://notes2.czso.cz/x/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/ffc175069a67ba11c12576f5001e7351/$FILE/4130-03-3101.pdf) (12. 3. 2015).

ČSÚ (2013): Dojíždka o zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Jihočeský kraj,
http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/23031-13-n+k3034_2013-10 (12. 3. 2015).

Obrázek: <http://files.sis-rozrazeni.webnode.cz/200000003-edef0eeea7/people.PNG> (28. 2. 2015).

Mapový list: DOPRAVA - Dopravní infrastruktura

ArcČR v. 3.0.

Letiště Hosín: <http://www.letistehosin.cz/> (5. 3. 2015).

ŘSD ČR (2015): Stavby dálnice D3 a rychlostní silnice R3 Veselí nad Lužnicí - České Budějovice - Rakousko,

<http://www.dalnice-d3.cz/ke-stazeni/stavby-dalnice-d3-a-rychlostni-silnice-r3-veseli-nad-luznici---ceske-budejovice---rakousko> (5. 3. 2015).

Seznam.cz: Mapy.cz, <https://www.mapy.cz/> (4. 3. 2015).

Fotografie: <http://www.airfoto.jencik.net/51/004.jpg> (6. 3. 2015).

Obrázek:

http://www.icons shock.com/img_jpg/REALVISTA/transportation/jpg/256/railway_tracks_i con.jpg (6. 3. 2015).

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Obr. č.1 Členské obce svazku obcí Budějovicko - sever

Příloha 2: Obr. č.2 Poloha mikroregionu v Jihočeském kraji

Příloha 3: Tab. č.1 Vývoj počtu obyvatel na území svazku obcí Budějovicko - sever

Příloha 4: Tab. č.2 Vyjíždka za prací z obcí mikroregionu podle SLDB 2011

Příloha 5: Tab. č.3 Časová dostupnost Českých Budějovic veřejnou hromadnou dopravou
a kvalita dopravní obslužnosti obcí k 31.10. a 1.11. 2014

Mapový list: PŘÍRODA - Využití země

Mapový list: PŘÍRODA - Vodstvo

Mapový list: OBYVATELSTVO A TRH PRÁCE - Struktura obyvatelstva

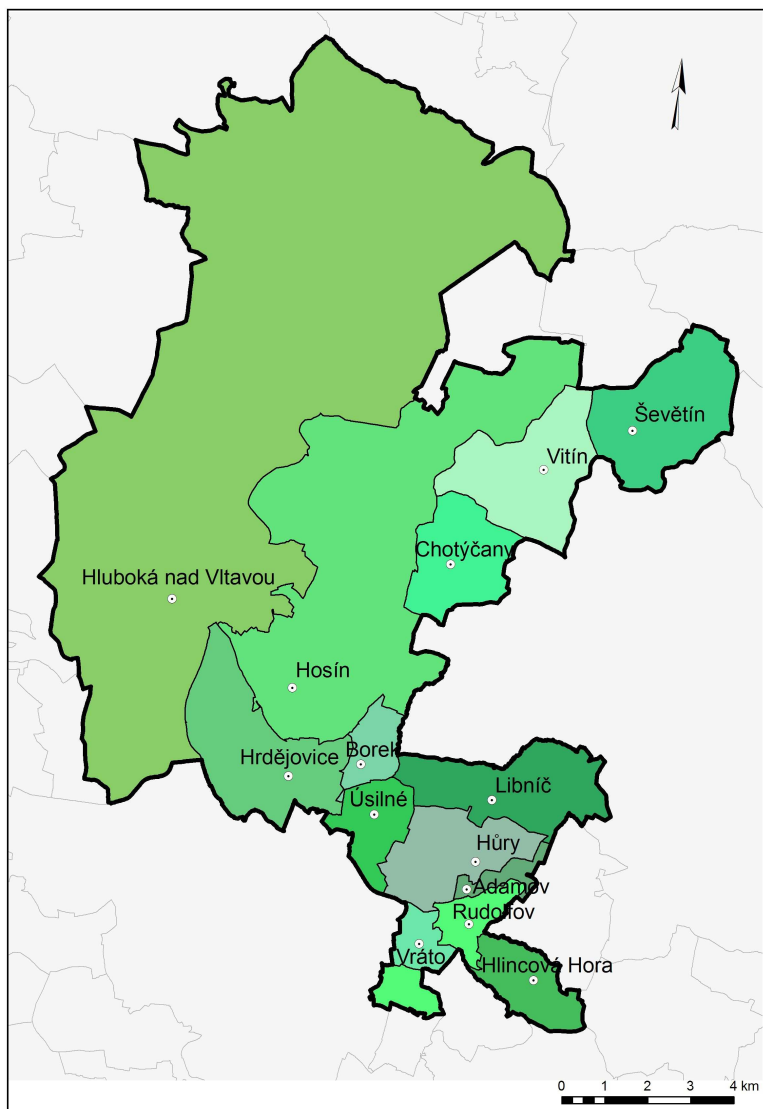
Mapový list: OBYVATELSTVO A TRH PRÁCE - Vyjíždka za prací

Mapový list: DOPRAVA - Dopravní infrastruktura

PŘÍLOHY

Příloha 1

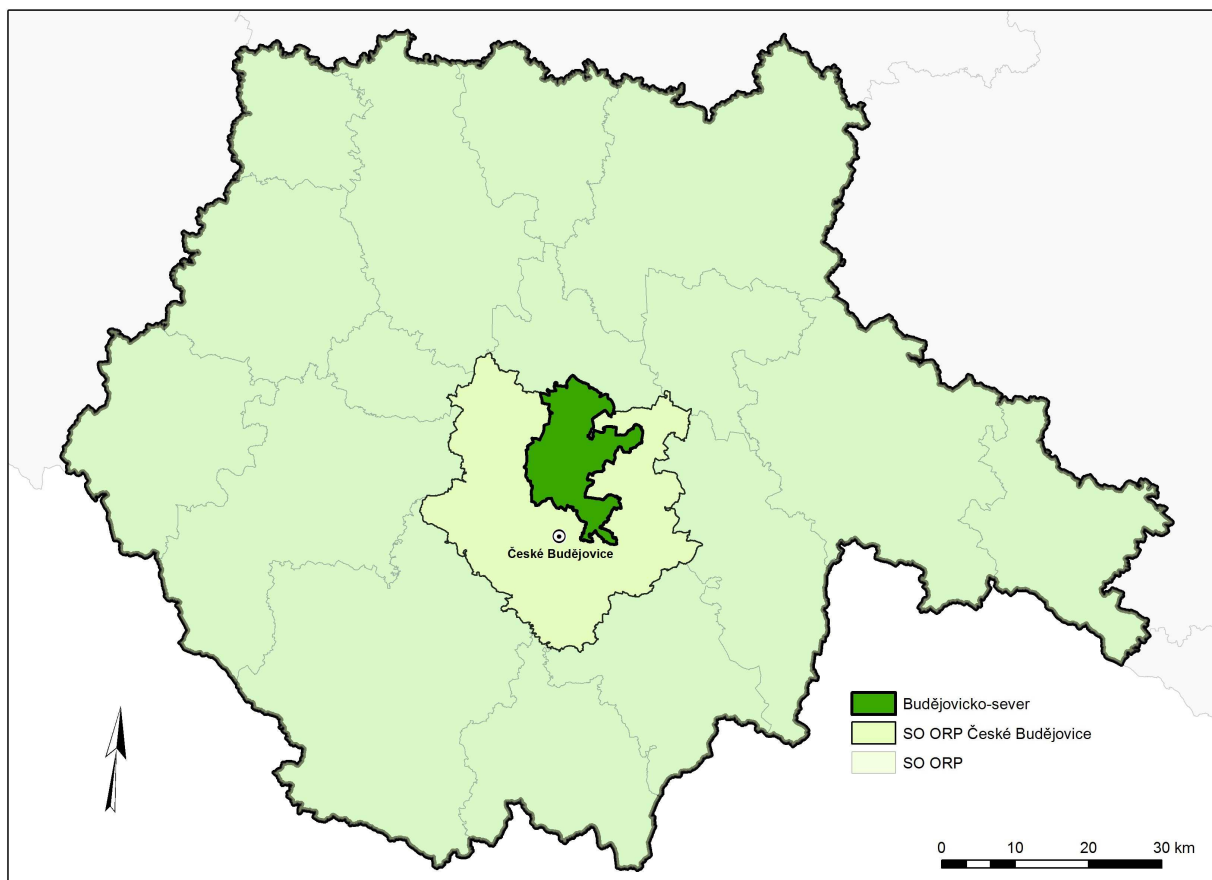
Obr. č.1 Členské obce svazku obcí Budějovicko - sever

Zdroj: ArcČR 500 v. 3.0, S-JTSK, vlastní zpracování

Příloha 2

Obr. č.2 Poloha mikroregionu v Jihočeském kraji

Zdroj: ArcCR 500 v. 3.0, S-JTSK, vlastní zpracování

Příloha 3

Tab. č.1 Vývoj počtu obyvatel na území svazku obcí Budějovicko - sever podle SLDB

Území / Rok	1900	1950	1991	2001	2011	2012*	2013*	Hustota zalidnění k 1.7.2013 (obyv./km ²)
SO ORP Č. Budějovice	-	-	-	147 695	154 786	155 589	156 207	168
Budějovicko - sever	13 018	12 013	12 572	14 012	15 852	16 157	16 321	91
Adamov	650	437	489	515	627	699	748	706
Borek	191	247	991	1 133	1 395	1 421	1 456	740
Hlincová Hora	137	88	90	213	371	409	414	122
Hluboká nad Vltavou	5 350	4 263	4 277	4 538	4 982	4 975	5 042	55
Hosín	964	782	610	680	783	823	822	27
Hrdějovice	747	913	945	1 478	1 577	1 564	1 534	176
Hůry	476	332	388	418	559	538	530	100
Chotýčany	260	216	208	219	222	217	224	42
Libníč	458	454	342	377	489	476	480	71
Rudolfov	1 623	1 926	2 303	2 390	2 418	2 485	2 502	782
Ševětín	623	750	1 191	1 289	1 301	1 366	1 359	169
Úsilné	416	296	292	316	445	441	447	144
Vitín	435	492	260	246	380	403	399	52
Vráto	688	817	186	200	303	340	364	230

Zdroj: ČSÚ, Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, vlastní zpracování

Pozn. : 1) * údaj k 31.12.

2) *červeně* je vyznačen pokles počtu obyvatel oproti předchozímu sledovanému roku

Příloha 4

Tab. č.2 Vyjížd'ka za prací z obcí mikroregionu podle SLDB 2011

Obec / ukazatel	Počet obyvatel	EAO	Zaměstnaní	Vyjíždějící za prací	Vyjíždějící za prací do ČB	Intenzita vyjížd'ky do ČB (v %)		Vzdálenost od ČB (v km)
						2011	2001	
Adamov	627	344	317	141	114	36,0	60,6	6,7
Borek	1 395	699	666	334	272	40,8	71,9	6,2
Hlincová Hora	371	195	185	99	66	35,7	65,5	7,9
Hluboká nad Vltavou	4 982	2 476	2 300	964	728	31,7	42,1	10,0
Hosín	783	414	394	176	133	33,8	57,3	8,0
Hrdějovice	1 577	857	817	408	331	40,5	62,1	5,3
Hůry	559	276	259	104	70	27,0	55,8	7,5
Chotýčany	222	91	84	39	31	36,9	66,3	11,0
Libnič	489	211	199	60	41	20,6	40,6	8,9
Rudolfov	2 418	1 209	1 137	453	361	31,8	59,8	6,1
Ševětín	1 301	657	657	246	181	27,5	52,9	17,0
Úsilné	445	234	210	86	68	32,4	68,9	5,8
Vitín	380	199	194	99	73	37,6	63,9	15,0
Vráto	303	153	143	57	46	32,2	78,5	4,6
Budějovicko - sever	15 852,0	8 015,0	7 562,0	3 266,0	2 515,0	33,3	54,9	8,6

Zdroj: ČSÚ, SLBD 2001, 2011; Google mapy, vlastní zpracování

Pozn.: 1) EAO... ekonomicky aktivní osoby

2) ČB... České Budějovice

3) Intenzita vyjížd'ky je dána jako podíl počtu vyjíždějících za prací do ČB a počtu zaměstnaných.

Příloha 5

Tab. č.3 Časová dostupnost Českých Budějovic veřejnou hromadnou dopravou a kvalita dopravní obslužnosti obcí
k 31.10. a 1.11. 2014

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2014	Počet spojů z obce do ČB						Průměrná časová dostupnost ČB (min)			Průměrná vzdálenost obce od ČB (km)
		MHD		dálkový autobus		vlak		MHD	dálkový autobus	vlak	
		prac. den	víkend	prac. den	víkend	prac.den	víkend				
Adamov	748	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,7
Borek	1 456	37	22	20	2	-	-	18	16,5	-	6,2
Hlincová Hora	414	6	3	7	0	-	-	18	14	-	7,9
Hluboká nad Vltavou z toho místní části*	5 042	7	5	48	16	16	9	40	24,5	12	10
		-	-	5	0	-	-	-	48	-	22
Hosín	822	11	5	22	1	6	4	29	26	8	8
Hrdějovice	1 534	37	17	5	0	6	4	25	15	6	5,3
Hůry	530	-	-	5	0	-	-	-	22	-	7,5
Chotýčany	224	-	-	19	3	7	4	-	21	21	11
Libníč	480	-	-	5	0	-	-	-	27	-	8,9
Rudolfovo	2 502	60	30	21	7	-	-	14	15,5	-	6,1
Ševětín	1 359	-	-	27	4	8	5	-	28	25	17
Úsilné	447	-	-	5	0	-	-	-	18	-	5,8
Vitín	399	-	-	19	3	-	-	-	25,5	-	15
Vráto	364	37	11	15	7	-	-	11	13,5	-	4,6
Budějovicko - sever	16 321	195	93	223	43	43	26	22,1	22,5	14,4	7,5

Zdroj: ČSÚ, IDOS, Google maps

Pozn.: 1) * hůře obsluhované místní části ve vzdálenější severní části Hluboké nad Vltavou (Jeznice, Purkarec, Líšnice, Poněšovice, Kostelec)

2) ČB...České Budějovice

Následují přílohy volně vložené.

VYUŽITÍ ZEMĚ

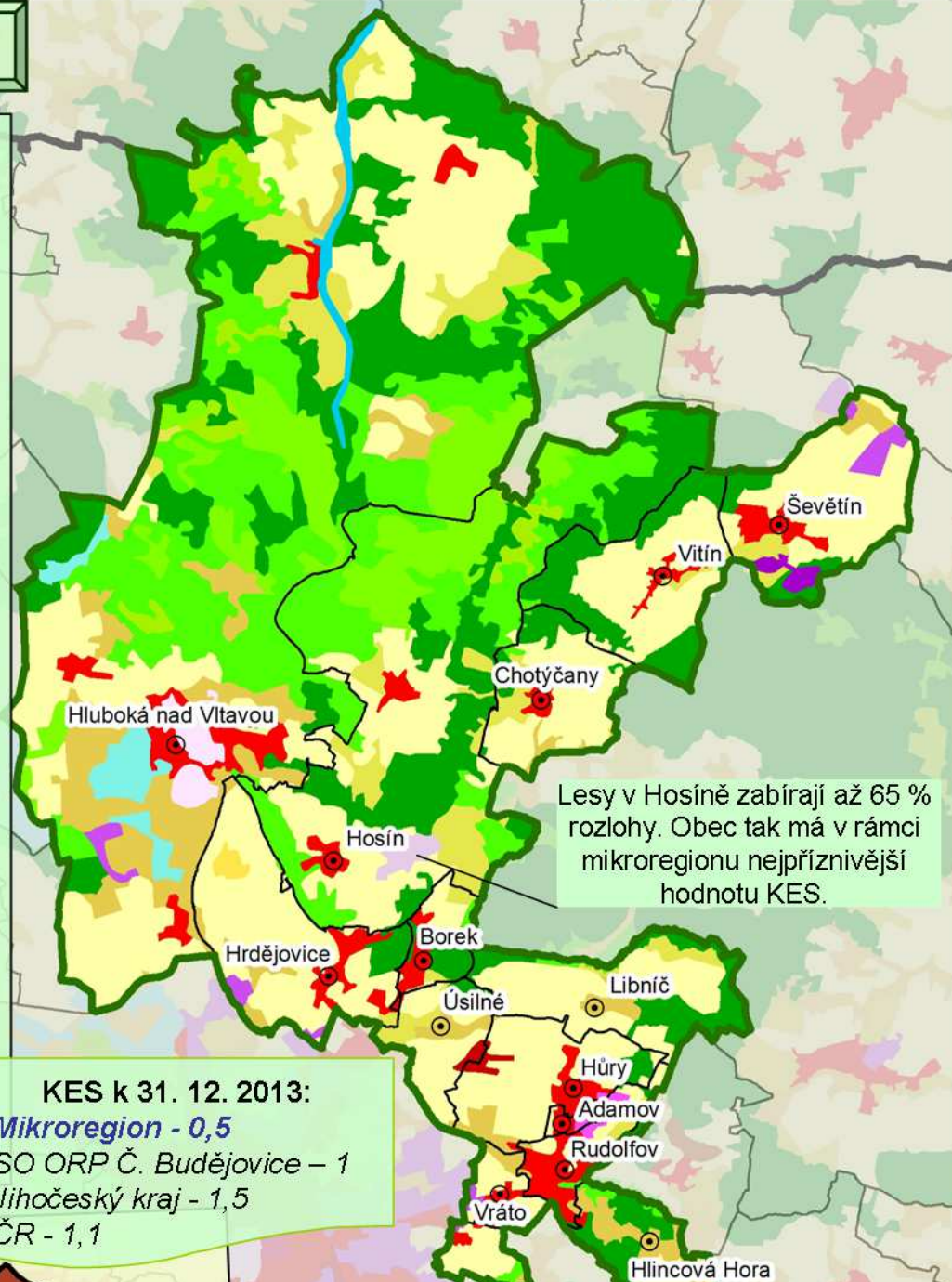
- Nesouvislá městská zástavba
- Průmyslové a obchodní areály
- Oblasti současné těžby surovin
- Letiště
- Městské zelené plochy
- Sportovní a rekreační plochy
- Nezavlažovaná orná půda
- Louky a pastviny
- Směsice polí, luk a trvalých plodin
- Zemědělské oblasti
- Smíšené lesy
- Jehličnaté lesy
- Listnaté lesy
- Nízký porost v lese
- Vodní toky
- Vodní plochy

⊙ obec

▭ hranice mikroregionu

▭ hranice SO ORP

1:125 000

KES k 31. 12. 2013:

Mikroregion - 0,5

SO ORP Č. Budějovice – 1

Jihočeský kraj - 1,5

ČR - 1,1

KOEFICIENT EKOLOGICKÉ STABILITY k 31.12. 2013

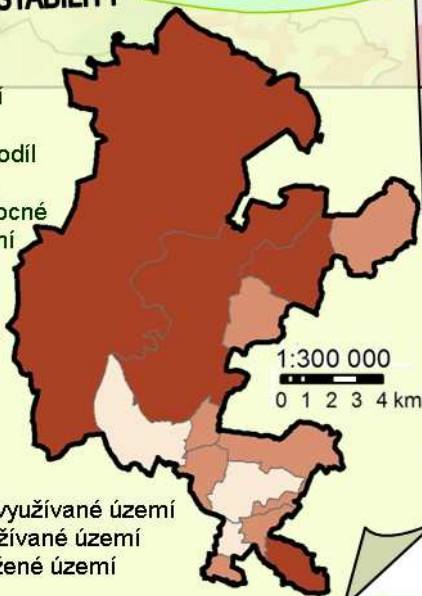
KES se využívá pro posouzení zátěže území jeho využívání člověkem. Je definován jako podíl ekologicky příznivých ploch (tj. chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesní půdy, vodní plochy) a ploch zatěžujících životní prostředí (orná půda, zastavěné plochy, ostatní plochy).

1:300 000

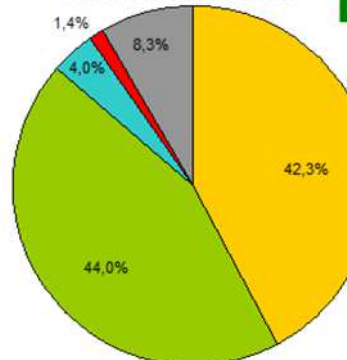
KES

- 0 - 0,3 = nadprůměrně využívané území
- 0,31 - 1 = intenzivně využívané území
- 1,01 - 3 = relativně vyvážené území

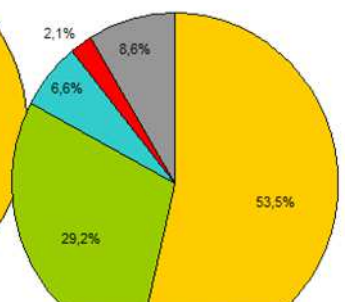

VYUŽITÍ PŮDY

BUDĚJOVICKO - SEVER

SO ORP ČESKÉ BUDĚJOVICE

- Zemědělská půda
- Vodní plochy
- Ostatní plochy

- Lesní půda
- Zastavěné plochy

VODSTVO

Vodní nádrž Hněvkovice (233 ha) byla vybudována jako zdroj vody pro elektrárnu Temelín, slouží však i pro rybářské a rekreační účely.

Mikroregion se nachází v rybníčné oblasti jižních Čech. Z 288 ha rybníků na území mikroregionu se celých 233 ha nachází pouze na území Hluboké nad Vltavou. Největší z nich je **Munický rybník** (108 ha), který je svou rozlohou 34. největší v ČR. Dále v soustavě největších hlubockých rybníků najdeme rybníky Naděje (27 ha), Velký Zvolenov (16 ha), Blatenský rybník a Návesní rybník. Většina rybníků na území Hluboké nad Vltavou je v soukromém vlastnictví (Rybářství Hluboká s.r.o.) a slouží k chovu ryb a související výrobě.

Na území Hrdějovic se nachází vodní plocha o velikosti 1,5 ha vzniklá po těžbě písku, která aktuálně slouží ke sportovnímu rybaření.

Větší rybníky najdeme také v Ševětíně, například rybník Stojčín (13 ha), Žďárský a Dubenský rybník, jež jsou intenzivně využívány k chovu ryb.

Soustava rybníků se nachází i na území Hlincové Hory, největšími z nich jsou rybníky Mrhal (7,2 ha), který slouží k rekreaci, a Bendík (6,7 ha).

ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ

Protipovodňová opatření

Záplavové oblasti se nacházejí po celém toku řeky Vltavy a zasahují zejména do území obcí Hrdějovice a Hluboká nad Vltavou. Obě obce jsou klasifikovány jako nechráněné nebo s nedostatečnou ochranou před povodněmi. V rámci protipovodňové koncepce Jihočeského kraje tak bylo pro území Hrdějovic navrženo řešení v podobě zkapacitnění koryta problémového toku Kyselé vody a doplnění ochranných zídek při ohrožených nemovitostech. Nepočítá se však s ochranou nejvíce zaplavované osady Opatovice. Kvůli výši záplavy (až 3m) a památkově chráněným nemovitostem by potřebný rozsah opatření nebyl ekonomicky realizovatelný. Rozsáhlá opatření jsou navržena pro oblast Bavorovic, Hlubockých hrází a po levém břehu v. n. Hněvkovice. Je plánováno zvýšení stávajících vltavských hrází na levém břehu a ochranných zdí na pravém břehu.

VĚKOVÁ STRUKTURA k 31. 12. 2013

Index stáří (%)

- 41 - 60
- 61 - 80
- 81 - 100
- 101 - 120
- 121 - 140

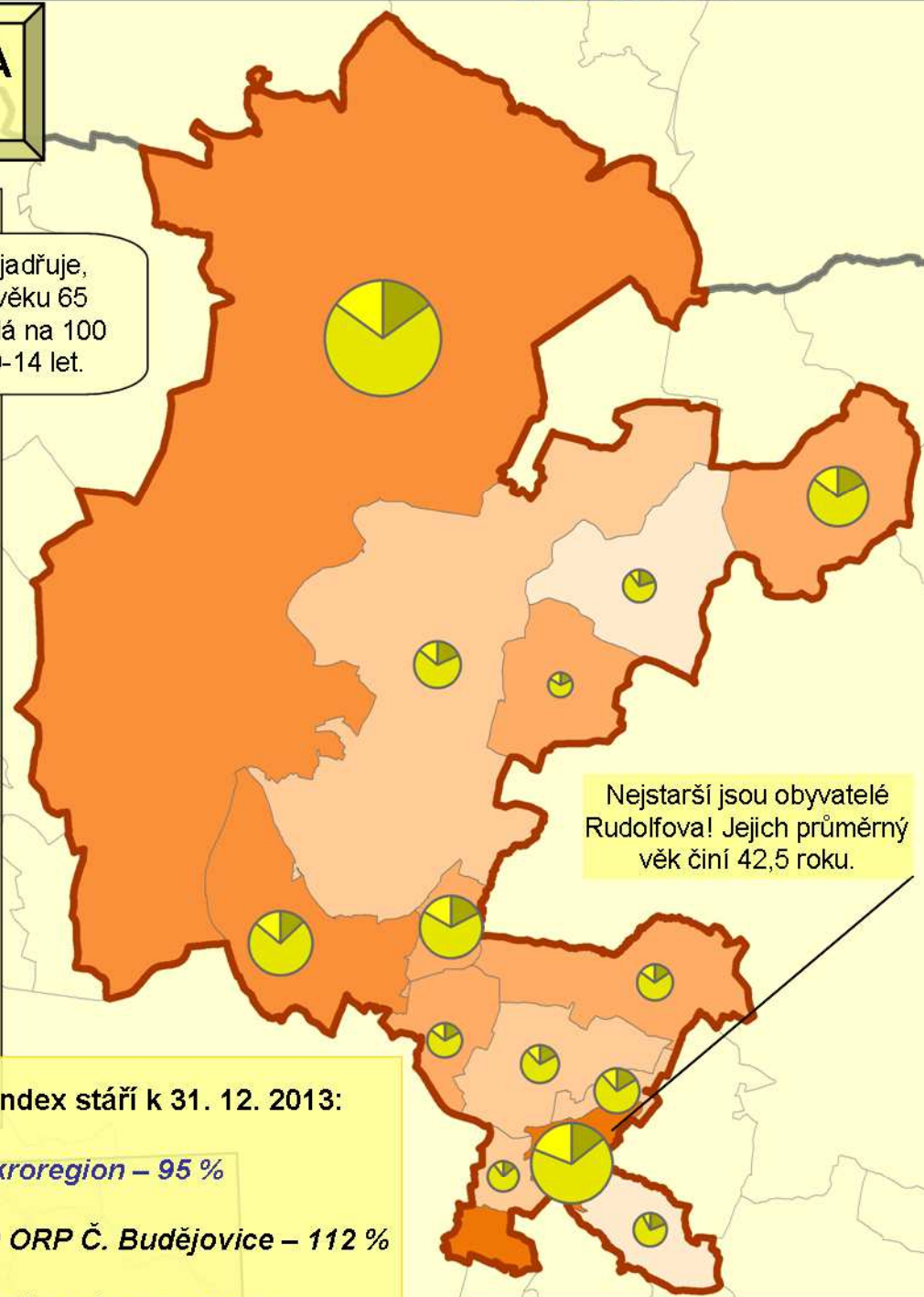
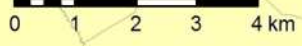
Index stáří vyjadřuje, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0-14 let.

Věková struktura obyvatelstva

- 0 - 14 let
- 15 - 64 let
- 65 a více let

- hranice mikroregionu
- hranice SO ORP

1:125 000

Nejstarší jsou obyvatelé Rudolfova! Jejich průměrný věk činí 42,5 roku.

Index stáří k 31. 12. 2013:

- Mikroregion – 95 %*
- SO ORP Č. Budějovice – 112 %*
- Jihočeský kraj – 116 %*
- ČR - 115 %*

VZDĚLANOST OBYVATEL k 25. 3. 2011

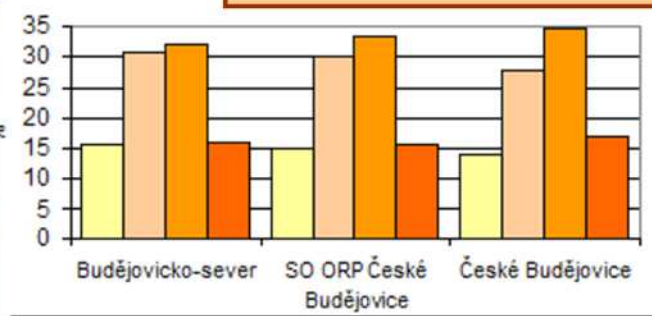
Podíl vysokoškolsky vzdělaných na obyvatelstvu ve věku 15 a více let (v %)

- 0 - 10
- 11 - 15
- 16 - 20
- 21 - 32

1:300 000

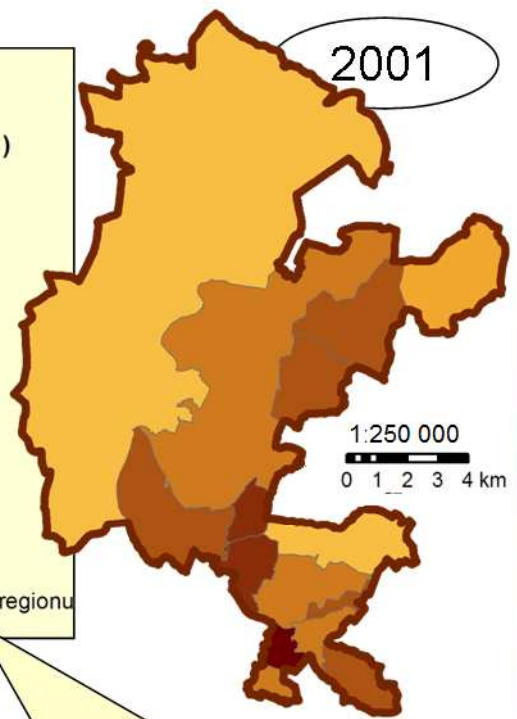
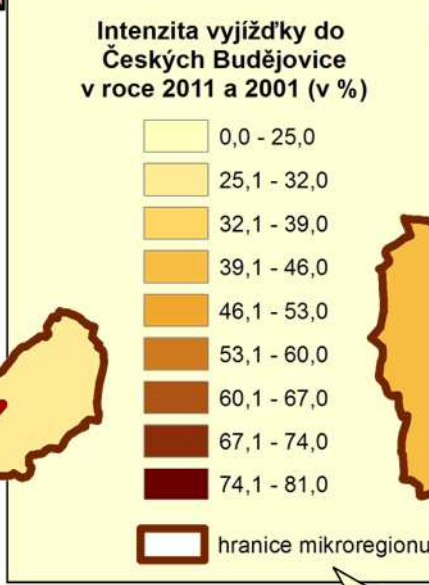
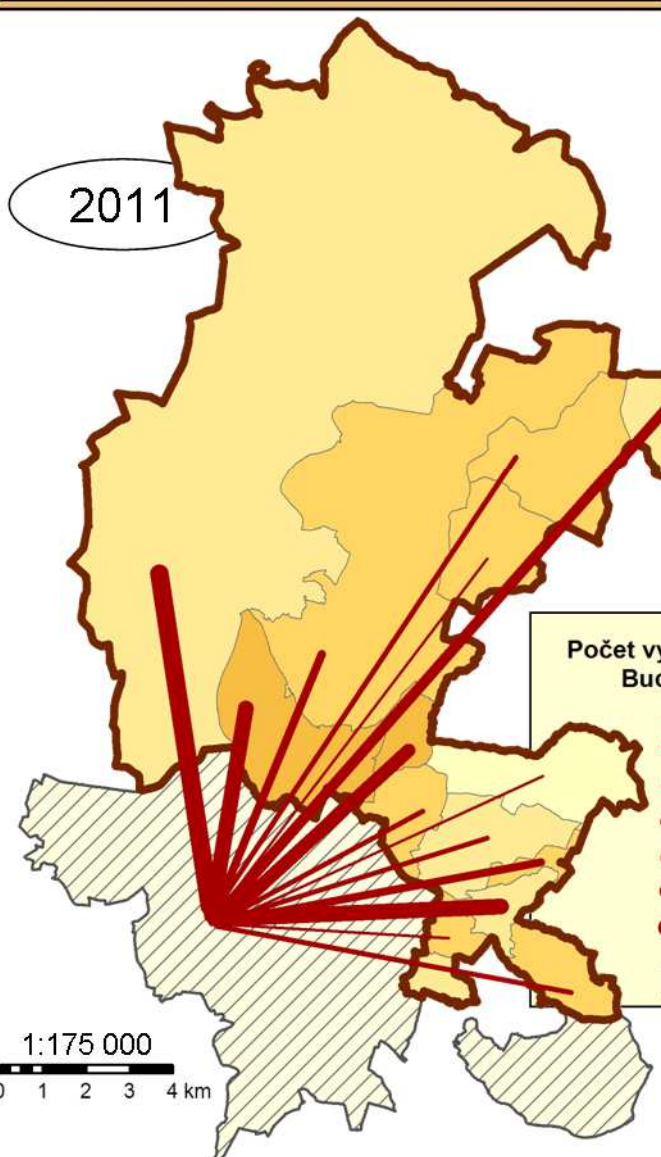
VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA k 25. 3. 2011

- Základní vč. neukončeného
- Úplné střední a nástavbové
- Střední vč. vyučení (bez mat.)
- Vysokoškolské

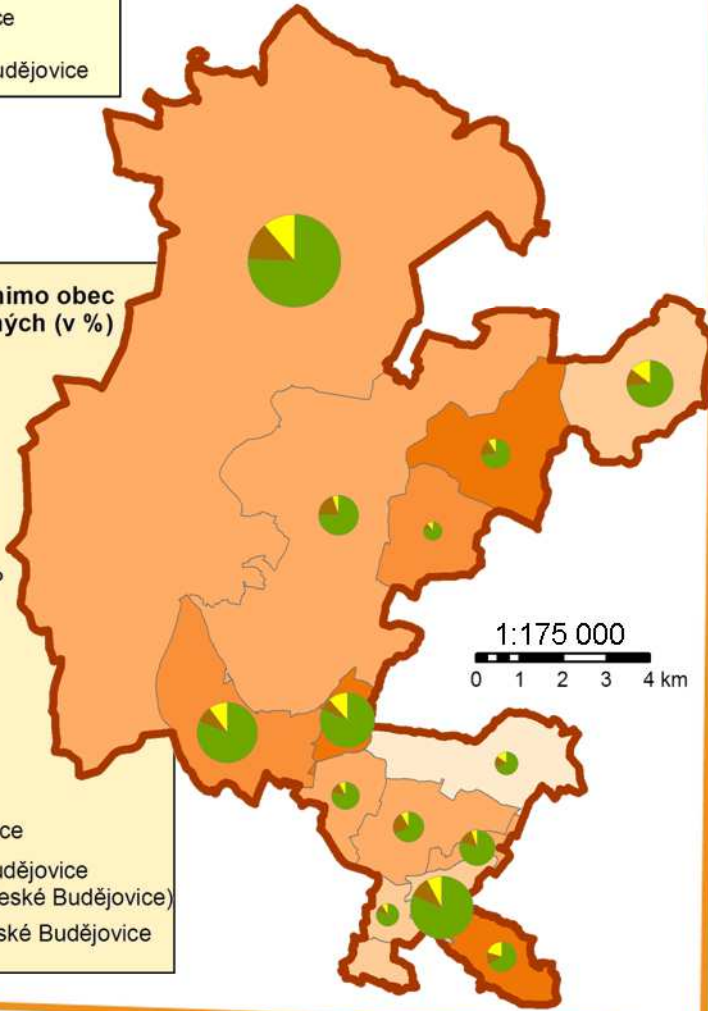
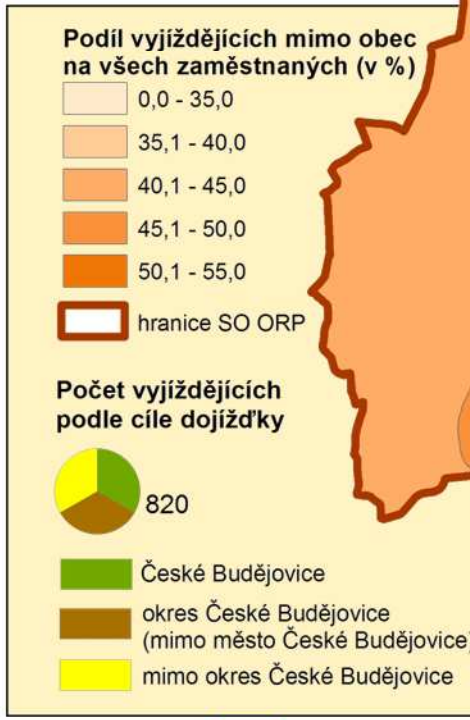
VYJÍŽDKA DO ZAMĚSTNÁNÍ

Intenzita vyjížďky je stanovena jako počet vyjíždějících za práci do Českých Budějovic na všech zaměstnaných v dané obci v procentech.

Až 43 % zaměstnaných, resp. 40 % ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí do zaměstnání mimo obec. Nejčastějším cílem vyjížďky je město České Budějovice, kam dojíždí až 77 % všech vyjíždějících za práci. Do jiných obcí v rámci okresu pak vyjíždí 12,5 %, mimo okres 6,5 %.

Vyjíždka za práci se zjišťuje pouze jednou za 10 let v rámci SLDB. Mezi posledními dvěma SLDB se snížil podíl vyjíždějících za práci mimo obec na všech zaměstnaných až o 25 % a intenzita vyjížďky do Českých Budějovic klesla téměř o 20 %. To mimo jiné svědčí o ekonomickém rozvoji a nárůstu nových pracovních míst přímo v obcích mikroregionu.

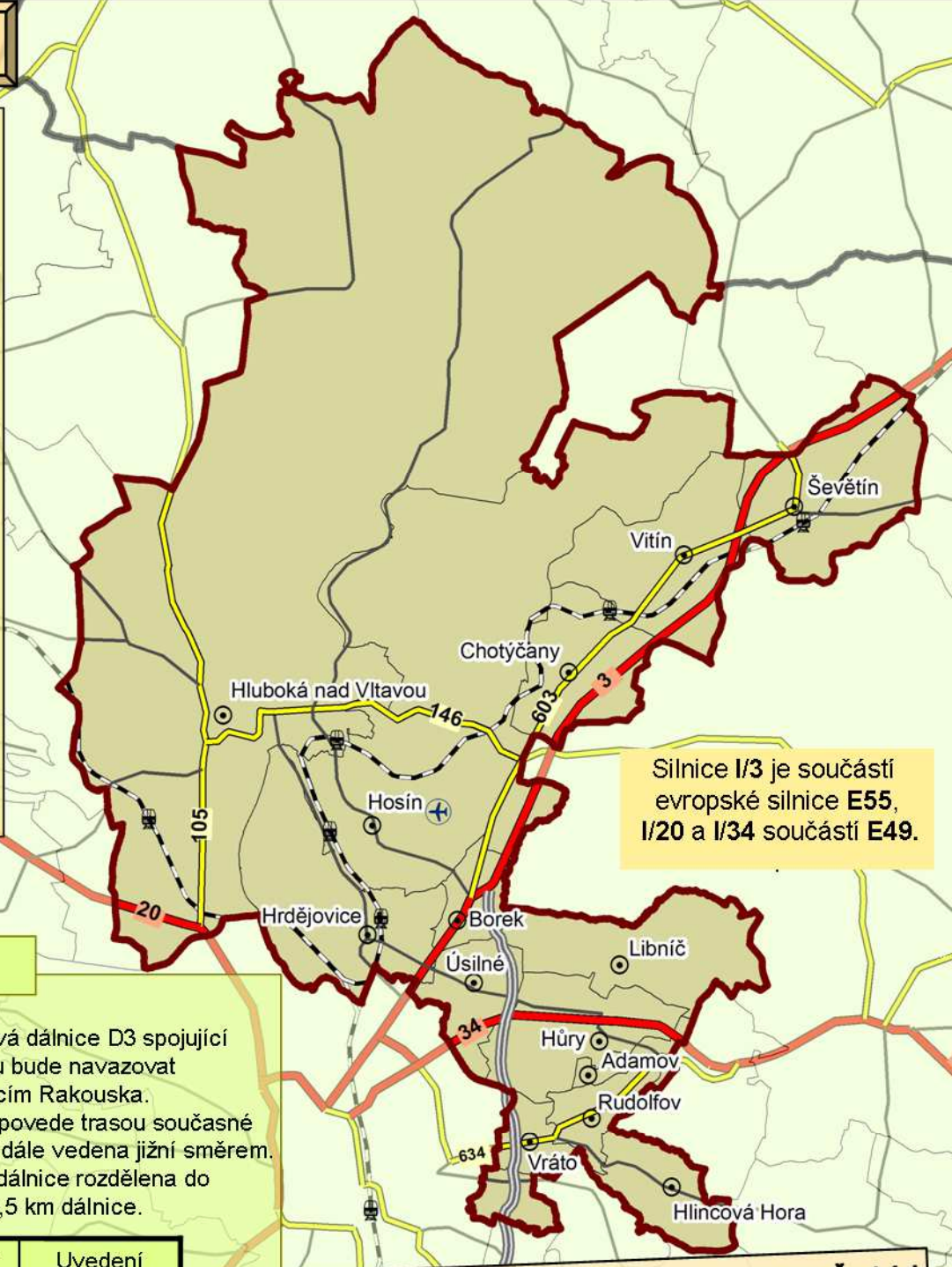

DOPRAVNÍ SÍŤ

- 20 — silnice I. třídy
- 146 — silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- — — — — plánovaná trasa D3
- - - - - železnice
- letiště
- železniční stanice
- obec
- hranice mikroregionu
- hranice SO ORP

1:125 000

0 1 2 3 4 km

Silnice I/3 je součástí evropské silnice E55, I/20 a I/34 součástí E49.

Dálnice D3

Přes území mikroregionu povede nová dálnice D3 spojující Prahu a České Budějovice, na kterou bude navazovat rychlostní silnice R3 směrem k hranicím Rakouska. V rámci území mikroregionu dálnice povede trasou současné silnice I/3, na území Borku pak bude dále vedena jižní směrem. Podle aktuálních plánů bude stavba dálnice rozdělena do 3 úseků. Celkem povede územím 16,5 km dálnice.

ÚSEK	Zahájení stavby	Uvedení do provozu
Ševětín - Borek	06/2015	06/2019
Borek - Úsilné	06/2015	05/2018
Úsilné - Hodějovice	12/2016	12/2020

Stavba dálnice má ulehčit provozu na nejméně frekventovanějších úsecích, přesto přinese i řadu negativ. Již nyní se počítá se zhoršením hlukové situace na území. Podle studií zveřejněných Ředitelstvím silnic a dálnic ČR se může při zprovoznění úseku Úsilné – Hodějovice hladina hluku v nejbližším okolí pohybovat v nadlimitních hodnotách i přes navrhovaná protihluková opatření.

Letiště Hosín - centrum leteckého sportu v jižních Čechách

Veřejné vnitrostátní a neveřejné mezinárodní letiště Hosín je využíváno zejména pro sportovní účely místního aeroklubu a pro výuku létání. Má však velký potenciál v oblasti turismu. Veřejnosti nabízí vyhlídkové lety a organizuje mnoho, i mezinárodních, leteckých akcí.